

Boekman- stichting 2007

www.boekman.nl

Jaar-
verslag
2007
*Annual
Report
2007*

Boekman-
stichting

Studiecentrum
voor kunst,
cultuur en beleid
*Study centre for arts,
culture and related
policy*

Boekmanstichting
Amsterdam, 2008

In- houd

Jaar- verslag 2007

- 6 Voorwoord

Bestuur / Raad van Toezicht

- 7 Nieuwe bestuursstructuur
7 Leenrecht
7 Herinrichting pand
Herengracht 415
8 UvA leerstoel
8 Voordrachten, benoemingen
en afscheid

Activiteiten

- 8 Vlaams-Nederlandse cultuur-
beleid en -managementdagen
9 Presentatie *a Cultural Dimension
to the EU's External Policies*
10 Conferentie over de UNESCO-
conventie voor de bescherming
en bevordering van culturele
diversiteit
10 Debat over ontzamelen
11 Master Kunst en openbaar bestuur
11 Rijk, provincies en gemeenten
in cultuurbeleid bijeen
12 *State on Stage*
13 Over verleden en heden van
het georganiseerde muzikaleven
in Nederland
13 Rondetafel culturele canon-
vorming
14 Internationale rondetafel over
publieke en private financiering
van cultuur

- 14 Boekpresentatie *Free Trade
and Culture*
15 Overhandiging *Cultuurbeleid in
Nederland* aan minister Plasterk
15 Bijeenkomst productiefondsen
cultuur

Bibliotheek en documentatie

- 16 Verbouwing
17 Collectie en aanwinsten
18 Publiek
18 Kroniek en congresagenda
18 Literatuuroverzichten in *Boekman*
19 Samenwerking (inter)nationaal

Publicaties

- TIJDSCHRIFT *Boekman*
20 Boekman 70: Europa
21 Boekman 71: Podiumkunsten
21 Boekman 72: Kunst en publiek
21 Boekman 73: Kunst en opleiding

- BOEKEN
22 *a Cultural Dimension to the EU's
External Policies*
22 Het is pas feest als Harry is geweest
23 Niets gaat verloren
23 Cultuurbeleid in Nederland
24 Free Trade and Culture

- WEBPUBLICATIONS
24 Cultuurbeleid in belendende
landen
25 Culturele canonvorming

Bijlagen

- 26 Samenstelling Raad van Toezicht
en andere gremia
26 Personeel
27 Financiën
28 Publicaties medewerkers
30 Activiteiten medewerkers

Extracts from the annual report 2007

- 33 Foreword

Activities

- 34 Presentation *a Cultural Dimension
to the EU's External Policies*
34 Conference on the UNESCO
convention for the protection and
promotion of cultural diversity
34 *State on Stage*
35 Round table about public and private
financing of culture
35 Book presentation *Free Trade and
Culture*

Library and Documentation

- 35 Renovation
36 Collection and acquisitions
36 Public
36 Chronicle and Conference Diary
36 National and international cooperation

Publications

- 36 *Boekman* Periodical
BOOKS
37 *a Cultural Dimension to the EU's
External Policies*
37 *Free Trade and Culture*
WEBPUBLICATIONS
38 Cultural Policy in Neighbouring
Countries

Appendices

- 38 Composition of the supervisory board
and other bodies
38 Staff
39 Financial Status

Voor- woord

Kunstbeleid op herhaling

Kunst wordt gemaakt en afgenomen: een historische constante met drie variabelen. Makers en afnemers treffen elkaar direct op podia, minder direct in musea en los van alles via de media. 'Podia' moet je trouwens ruim nemen: van de kleine zaal van het Concertgebouw tot het straattoneel in de bochtige krochten rondom het Vrijthof in Maastricht. Hier treffen uitvoerders en publiek elkaar gelijktijdig, op dezelfde plaats. Er gebeurt iets unieks, iets origineels, niet te herhalen. Qua trefpunt staan musea precies tussen podia en media. Kunstenaars laten er originele werken achter voor een publiek dat zich telkens weer meldt: bezoek na bezoek, generatie na generatie. Makers en afnemers zijn in musea zelden gelijktijdig aanwezig, toch zorgt het origineel voor een indringende, gedeelde ervaring. De media individualiseren de ervaring, maar ontgrenzen haar in ruimte en tijd. Op het scherm, de opvolger van

de bedrukte pagina, zie je alles op een zelfgekozen moment.

Een goede cultuurmaker is alert op nieuwe mogelijkheden, invullingen en combinaties tussen podia, musea en media: opera uit New York in een Amsterdamse bioscoop te volgen; de musealisering van het polderlandschap; staatsarchieven als entertainment; het ziekenhuis als concertpodium; interactief componeren op internet; kinderen als conservator; *Mahler Drie* live uitgestraald (maar wel achter de decoder); de krant op Ipod.

Al deze grote en kleine uitvindingen, experimenten, teleurstellingen, paradigma-wisselingen, bedenkingen en doorbraken slaan vroeg of laat neer in documenten. Die wij openleggen om te leren van het verleden, om de culturele aspiraties en ambities te doorgronden, om het nieuwe kunstbeleid te voeden. Alles wat ooit bedacht is ligt ter inspiratie op de planken van onze splinternieuwe bibliotheek. Noem maar een onderwerp en je vindt er literatuur over, uit ons eigen land, uit andere landen. Afkomstig van universiteiten, van planbureaus, politieke partijen en consultancybureaus, van gemeenten, orkestkoepels, toneelverenigingen en wat al niet.

Wie werkt aan het kunstbeleid moet af en toe op herhaling. Komt gerust langs op de Herengracht 415 en vraag de dienstdoende bibliothecaris om hulp. Je merkt dat je accu zich in onze mooie studiezaal snel weer oplaadt. De spitsvondigheid die je de laatste jaren steeds vaker in de steek liet heb je binnen *no time* weer terug.

Cas Smithuijsen
directeur

Bestuur / Raad van toezicht

Nieuwe bestuursstructuur

De bestuurlijke verhoudingen binnen de Boekmanstichting zijn in de loop der jaren veranderd. De dagelijkse leiding van de stichting vraagt om slag- en besluitvaardigheid die veelal pas achteraf kan worden getoetst. Om de in de praktijk gewijzigde verdeling van verantwoordelijkheden op een adequate manier in de statuten weer te geven besloot het bestuur over te stappen op het zogenaamde Raad van Toezicht-model. In de loop van 2006 is de overstap voorbereid. De verantwoordelijkheid voor het van dag tot dag besturen van de stichting werd in de handen van de directeur gelegd. Daarmee kreeg de directeur ook de eindverantwoordelijkheid voor het beheer van het in 1998 in eigendom verkregen pand Herengracht 415. Na goedkeuring door de minister van OCW konden de nieuwe statuten ter passering worden voorgelegd aan notaris Boerekamp te Amsterdam. In februari 2007 was de nieuwe structuur een feit.

Leenrecht

Na een lang voortslepende correspondentie werd de Boekmanstichting door Stichting Leenrecht gedagvaard wegens het niet afdragen van leengeld. De directeur was van mening dat er geen afdrachtplicht was, omdat de bibliotheek als instelling van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs valt onder de uitzonderingsbepaling. Hoewel de Raad van Toezicht het gelijk aan zijn kant wist, werd er – uitsluitend ter vermijding van proceskosten – voor gekozen om met Leenrecht tot een vergelijk te komen. Aldus werd in de zomer een overeenkomst voor bepaalde tijd gesloten, lopend tot oktober 2010. In de komende jaren zal aan een definitieve oplossing voor het geschil worden gewerkt.

Herinrichting pand Herengracht 415

De Raad van Toezicht stemde in met het herziene plan voor de herinrichting van het pand Herengracht 415 en de verbouwing van de bibliotheek. Het plan moest worden herzien, omdat zich in het voorjaar een nieuw perspectief opende met betrekking tot het collectiebeheer. De Universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam toonde zich bereid een deel van de collectie in beheer over te nemen. Hierdoor viel de noodzaak weg om in de nieuw in te richten bibliotheekruimte een tussenverdieping aan te brengen. Na toelichtingen op de nieuwe plannen van de architect ging de Raad van Toezicht akkoord met de nieuwe opzet, de daaruit

voortvloeiende verschuivingen in het financieringsplan en de voorgenomen samenwerking met de Universiteitsbibliotheek. Hierover kunt u meer lezen in het hoofdstuk *Bibliotheek en documentatie*.

UvA leerstoel

De Raad van Toezicht stemde in met het voornemen het onderwijs en onderzoek van de leerstoel kunstsociologie, bij de Universiteit van Amsterdam ingesteld vanwege de Boekmanstichting, te focussen op het verloop van bestuurlijke en beleidsmatige processen rondom kunst en cultuur. Meer hierover in hoofdstuk *Activiteiten*, onder het kopje *Master Kunst en openbaar bestuur*.

Voordrachten, benoemingen en afscheid

In de nieuwe Raad van Toezicht is het aantal leden teruggebracht van negen naar zeven. Gehandhaafd is het systeem van voordrachtplaatsen, zodat de banden met de desbetreffende organisaties behouden blijven. De voordrachtplaatsen van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen en de FNV KIEM werden samengetrokken tot één plaats voor de culturele werknemers. De voordrachtplaatsen van de Museumvereniging en de Stichting Nationaal Contact Monumenten werden samengetrokken tot één plaats voor Erfgoed Nederland. De voordrachtplaats van de Vereniging Nederlandse Toneelgezelschappen/Contactorgaan Nederlandse Orkesten werd omgedoopt in een voordrachtplaats voor de Federatie Cultuur, de overkoepeling van de culturele werkgevers. Gehandhaafd

bleven de voordrachtplaatsen voor de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU).

Wegens het aanvaarden van een nieuwe baan als burgemeester van Woudenberg besloot Jan van Bergen, tot eind 2007 gedeputeerde cultuur van de provincie Utrecht, af te zien van tweede termijn in de Raad van Toezicht. Hij werd in de loop van het jaar opgevolgd door Odile Wolfs, gedeputeerde cultuur in de provincie Limburg. Wegens het bereiken van het einde van zijn tweede termijn verliet ook Bert Holvast, directeur van de Federatie van Kunstenaarsverenigingen, de Raad van Toezicht. Beide heren namen afscheid van de Boekmanstichting tijdens een diner op 24 april, aangeboden door de directie van het Nederlands Openluchtmuseum te Arnhem.

Activiteiten

Vlaams-Nederlandse cultuurbeleid en -managementdagen

Op 22 en 23 februari organiseerde de Universiteit Antwerpen in samenwerking met de Boekmanstichting en Huis deBuren het seminar *De ontwikkelingen in de cultuursector en de behoefte aan*

vorming in cultuurmanagement. Dertig Nederlandse en Vlaamse vertegenwoordigers uit het hoger onderwijs en de culturele sector reisden af naar het prachtige 15de-eeuwse Hof van Liere in hartje Antwerpen. Na uiteenlopende inleidingen van onder meer Guido De Brabander (Universiteit Antwerpen), Dirk De Corte (NTGent), Kees Vuyk (Universiteit Utrecht), Cas Smithuijsen (Boekmanstichting) en Kees Weeda (Raad voor Cultuur) discussieerde het gezelschap op uitnodiging van Pieter Langenberg (consul-generaal der Nederlanden) in informele sfeer verder op het consulaat. De tweede dag werden de bestaande kunstbeleid- en managementprogramma's in Nederland en België toegelicht door de aanwezige vertegenwoordigers en werden de knelpunten en samenwerkingsmogelijkheden onder leiding van Annick Schramme (Universiteit Antwerpen) in een slotdebat aan de orde gesteld.

De seminarverslaglegging en de inleidingen, telkens voorzien van een reactie door een Vlaamse of Nederlandse collega zijn als bijlage in de vorm van een cd-rom bij de Boekman (73) over het kunstvakonderwijs (zie elders in dit jaarverslag) verschenen.

Naar aanleiding van deze eerste Vlaams-Nederlandse dagen is op initiatief van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland (CVN) een kwantitatieve studie verricht naar alle kunstbeleid en cultuurmanagement opleidingen in ons taalgebied. Dit heeft geresulteerd in de *Inventaris opleidingen kunstbeleid en cultuurmanagement in Nederland en Vlaanderen*. Op basis van deze inventarisatie zal een diepgaand, vergelijkend onderzoek opgezet worden naar bestaande opleidingen. Op deze wijze is het mogelijk de contacten tussen de opleidingen aan te halen, kennis gemakkelijker uit te wisselen en onderzoeksprogramma's op elkaar af te stemmen. Door het CVN is hiertoe in het najaar van 2007 een werkgroep in het leven geroepen met deskundigen uit Vlaanderen en Nederland, onder wie Dorian van der Brempt van Huis deBuren, Guido De Brabander van de Universiteit Antwerpen, Dirk Noordman van de Erasmus Universiteit Rotterdam, Marielle Hendriks van de Boekmanstichting en Giep Hagoort van de Universiteit Utrecht en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Presentatie a Cultural Dimension to the EU's External Policies

In 2006 verscheen bij Boekmanstudies een verkennende rapportage naar de mogelijkheden van een gemeenschappelijk internationaal cultuurbeleid van de EU onder de titel: *a Cultural Component as an Integral Part of the EU's Foreign Policy?* Op 8 maart 2007 werd een vervolgstudie gepresenteerd, *a Cultural Dimension to the EU's External Policies. From Policy Statements to Practice and Potential*, samengesteld door Rod Fisher, directeur van International Intelligence on Culture in Londen. Dit gebeurde in aanwezigheid van een grote schare van vertegenwoordigers van EU-lidstaten ten huize van de ambassadeur van de Federale Republiek Duitsland in Den Haag. De vertegenwoordigers waren daar verzameld aan de vooravond van een conferentie in het Haagse Vredespaleis over hetzelfde onderwerp, genaamd: *Diversity makes the Difference – European Foreign Policy and Culture*. De conferentie was georganiseerd door de European Cultural Foundation (ECF), in samenwerking met EUNIC (Network of Foreign Cultural Institutes) en de SICA (Stichting Internationale Culturele Activiteiten). Gedurende de conferentie werd het boek onder de aanwezigen verspreid.

Conferentie over de UNESCO-conventie voor de bescherming en bevordering van culturele diversiteit

Samen met de onderzoeksschool van de juridische faculteit van Universiteit Maastricht (UM) organiseerde de Boekmanstichting op 18 en 19 maart in kasteel Vaeshartelt in Limburg de goedbezochte, internationale conferentie *The Protection of Cultural Diversity from an International and European Perspective*. Tijdens de conferentie werd de UNESCO-conventie voor de bescherming en bevordering van culturele diversiteit (geadopteerd in Parijs, oktober 2006) vooral vanuit het oogpunt van internationaal recht tegen het licht gehouden. Als onderdeel van de openingssessie hield Cas Smithuijsen een keynote speech onder de titel: *Doublethink or Doubletalk? A sociological approach towards the UNESCO Convention*. In zijn speech behandelde hij het naar zijn mening delicate concept van cultuur dat tegelijk een verhandelbaar economisch goed is, alsook een 'culturele waarde op zichzelf'. Naar aanleiding van de conferentie zal in de loop van 2008 door de UM een boek worden gepubliceerd.

Debat over ontzamelen

Het Instituut Collectie Nederland (ICN) en de Boekmanstichting organiseerden op 27 april een bijeenkomst in de Singelkerk te Amsterdam naar aanleiding van de publicatie *Niets gaat verloren* (waarover elders in dit jaarverslag meer). De bijdragen in het boek geven een overzicht van 20 jaar selectie en afstoting in museale collecties in Nederland. Na een inleiding van Cas Smithuijsen overhandigde Henriëtte van der Linden, directeur van het ICN, het eerste exemplaar in de bomvolle kerk aan Judith van Kranendonk, directeur-generaal Media en Cultuur van het Ministerie van OCW.

Het debat onder voorzitterschap van Martijn Sanders concentreerde zich op de vraag of musea en particuliere sector van elkaar kunnen profiteren bij het selecteren en afstoten. Als voorbeeld diende de afstoting in 1987 door de toenmalige Rijksdienst Beeldende Kunst (thans ICN) van het schilderij *Niets gaat verloren* van Willy Boers. De stelling die ter discussie stond was dat musea meer profijt hebben van afstoting door samenwerking met de handel. Dat is uiteindelijk in het belang van de musea, de handel en vooral de objecten. Hierover gingen Rudi Ekkart (directeur Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie), Ranti Tjan (directeur Museum goudA), Frank Buunk (directeur Kunsthandel Simonis & Buunk) en Koen Baart (woordvoerder cultuur voor de PvdA van de gemeente Den Haag) met elkaar in debat. Hoewel het onderwerp van ontzamelen zowel de inleiders

als de aanwezigen emotioneel en professioneel raakte, bleef de discussie genuanceerd en bracht dan ook geen verrassende of nieuwe standpunten naar voren.

Hoe gecompliceerd deze materie is gaf de casus van het schilderij *Niets gaat verloren* aan: ooit met overheidsgeld verworven, toen afgestoten en inmiddels voor veel geld via de kunsthandel verkocht. Dat ontlokte bij Pieter Bots van *De Groene Amsterdammer* de vraag of de noodzaak te ontzamelen een gevolg kan zijn van aankoopfouten in het verleden.

Master Kunst en openbaar bestuur

Op 11 mei vond een bijeenkomst plaats, belegd door de Boekmanstichting en de Faculteit Geesteswetenschap van de Universiteit van Amsterdam (UvA) in het kader van de nieuwe master Kunst en openbaar bestuur. Hiervoor waren relevante faculteiten uitgenodigd: Maatschappij en gedragswetenschap en Economie en recht. Tijdens de bijeenkomst formuleerde Cas Smithuijsen de wijze waarop de Boekmanstichting aan de realisatie van een master Kunst en openbaar bestuur zou kunnen bijdragen.

Als eerste mogelijkheid noemde hij het verzorgen van een publicatiekanaal, via het tijdschrift *Boekman*, inmiddels uitgegroeid tot een toegankelijk podium voor openbaar bestuur, cultuur en wetenschap. Als tweede vorm van bijdragen werd de beschikbaarheid van informatie via de bibliotheek genoemd. Deze is inmiddels verbonden met de Universiteitsbibliotheek van de UvA. Een derde mogelijkheid om te participeren werd gevonden in bijeenkomsten, te organiseren op het snijpunt beleid en de wetenschap. Voorts zou realisatie van de master ook

door de Boekmanstichting dichterbij worden gebracht door krachten te bundelen bij het entameren en uitvoeren van onderzoek. Tenslotte zou de bijzondere leerstoel van de Boekmanstichting een belangrijke rol kunnen spelen in het onderwijs en het onderzoek naar de relatie tussen kunst en openbaar bestuur.

Het belang van een goede opleiding was voor alle aanwezigen evident. Men deelde de opvatting dat we moeten zorgen voor goed opgeleide bestuurlijke denkers die door hun academische distantie aan een verbetering van het kunstbeleid kunnen bijdragen. Scherper focussen op de afdeling bestuurskunde en politicologie lijkt hierbij de belangrijkste opgave voor de nieuwe masteropleiding. Hierover wordt tevens gesproken in *Bestuur / Raad van Toezicht*, elders in dit jaarverslag.

Rijk, provincies en gemeenten in cultuurbeleid bijeen

Op 24 mei vond in de Voordrachtzaal een gedachtewisseling plaats over de bestuurlijke verhoudingen in de Nederlandse cultuursector. Aanwezig waren ambtenaren van alle relevante directies van het Departement Cultuur van het Ministerie van OCW, vertegenwoordigers van het provinciale en gemeentelijke bestuur en hun koepels. Daarnaast waren aanwezig Kees Weeda, algemeen secretaris van de Raad voor Cultuur, en prof. dr. Maarten Hajer, als politcoloog verbonden aan de Universiteit van Amsterdam. De discussie stond onder leiding van Thijs Adams, oud-directeur Directie Algemeen Cultuurbeleid van het Ministerie van OCW.

Tijdens de bijeenkomst werd op een open en constructieve manier gesproken over vormen van samenwerking tussen de diverse overheidslagen. Belangrijke

elementen uit de discussie betroffen ten eerste de herdefiniëring van regionale cultuurelementen en onderdelen van het nationale cultuuraanbod, ten tweede het onderkende belang van een macroculturele atlas van Nederland die tot de verantwoordelijkheid van alle betrokken overheden moet worden gerekend en ten derde het belang van flexibele regelingen waarbinnen iedereen en elk belang in beginsel tot gelding kan komen.

Kritiek was er op de al te rigide invulling van de bestuursconvenanten. Dit zijn overeenkomsten tussen overheden die zich richten op onderwerpen van gezamenlijk belang. De ervaring leert dat rondom de convenanten eens in de vier jaar veel bestuurlijke drukte heerst, vooral vanwege de verdeling van macht en geld. Doordat het afsluiten van convenanten voorts veel bestuurlijke energie vergt is er het gevaar dat alles wat niet in convenanten is geregeld, bestuurlijk en beleidsmatig buiten beeld blijft. Om weer in de goede richting te komen moeten de regio's/provincies elk voor zich op hun bijdrage aan het Nederlandse cultuurleven worden aangesproken. Tegelijk zou een aantal basisprincipes met betrekking tot het landsbrede cultuurbeleid kunnen worden vastgelegd. Daarbij valt te denken aan principes als spreiding, participatie, kwaliteit, sociaal, economisch en cultureel rendement. Het rijk zou moeten garanderen dat het gesprek met en tussen alle overheden permanent wordt gevoerd. Het rijk zou dit moeten voeden en sturen met kwaliteitsimpulsen.

State on Stage

Op 7 juni vond in Theater Kikker in Utrecht de internationale conferentie *State on Stage. Government Support in the Performing Arts in EU Member States. Experiences, Perspectives, Best Practices* plaats. De conferentie werd verzorgd door de Boekmanstichting en de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD). Dit gebeurde op verzoek van de Europese vereniging van werkgevers in de podiumkunst, Pearle*. In het voortraject verzorgde de

Boekmanstichting een reader, toegankelijk via internet, waarin opgenomen landenportretten van Oostenrijk, België, Bulgarije, Estland, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Hongarije, Nederland, Portugal, Roemenië, Slovenië, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Auteurs uit al deze landen beschreven de wijze waarop het podiumkunstaanbod was verbonden met het overheidsbeleid. De reader werd samengesteld en geredigeerd door Cas Smithuijsen, bijgestaan door Joris Vermeulen. Samen schreven zij een introducerend hoofdstuk.

Bij de conferentie, geopend door de Utrechtse wethouder Cultuur Cees van Eijk (GroenLinks), was een aantal van de auteurs aanwezig in Utrecht. Zij gaven commentaar op verhandelingen over onderwerpen die door de organisatoren, Hans Onno van den Berg (directeur VSCD) en Cas Smithuijsen, waren geagendeerd, te weten: 'staat en markt'; 'verstandhouding en onderhandeling tussen overheid en podiumkunst'; 'samenwerking en schaalvergroting' en 'educatie en bereik'. Deze onderwerpen werden ingeleid door achtereenvolgens Cas Smithuijsen, Kees Weeda (algemeen secretaris van de Raad voor Cultuur), Henk Scholten (directeur Theater Instituut Nederland) en Janneke van der Wijk (directeur Muziek Centrum Nederland). Het project *State on Stage* werd financieel mogelijk gemaakt door een speciale subsidie van het Ministerie van OCW.

De werkgroepen en de door Van den Berg geleide plenaire slotsessie bracht een veelheid van aanbevelingen die samen met de landenrapportages in 2008 in boekvorm bij *Boekmanstudies* zullen verschijnen. De Utrechtse conferentie leidde tevens tot verzoeken om elders in Europa over de resultaten te komen spreken. Zo nam Cas Smithuijsen op uitnodiging van het forum Freies Theater (Düsseldorf) op 30 november en 1 december deel aan het symposium *Aktuelle Reformen der Theaterstrukturen in den Niederlanden und Deutschland*. Op 5 en 6 februari 2008 leverde hij tijdens het internationale congres over podiumkunst in Bilbao een bijdrage getiteld: *Between Education and Industry. A Distant View on the Performing Arts in Europe* (www.escenium.net).

Over verleden en heden van het georganiseerde muziekleven in Nederland

Op 8 juni promoveerde Florian Diepenbrock op *Eensgezinde tweedracht*, een studie naar organisatievorming van Nederlandse musici in de periode 1890-1920. Hij beziet de ontwikkeling van muziekvakorganisaties tegen de achtergrond van de destijds opkomende vakbeweging, politieke partijvorming en verzuiling. Hij constateert in zijn onderzoek dat de specifieke eigenschappen van de disciplinegebonden beroepsorganisaties van musici een vanzelfsprekende integratie van deze beroepsorganisaties in de 'normale' vakbeweging in de weg staan.

Op de middag na de promotie vond in de Voordrachtzaal van de Boekmanstichting een discussie plaats naar aanleiding van het proefschrift. Als sprekers waren naast de jonge doctor aanwezig: Jan Kouwenhoven, hoboïst bij het Koninklijk Concertgebouworkest, actief bestuurder bij Vereniging het Concertgebouworkest; Piet de Rooy, hoogleraar Nederlandse geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, promotor van Diepenbrock en Leo Samama, componist, leider Nederlands Kamerkoor en auteur van *Nederlandse muziek in de 20-ste eeuw: voorspel tot een nieuwe dag*. Onder leiding van Cas Smithuijsen spraken zij over de (on)mogelijkheid de belangen van musici te behartigen in de huidige tijd van verzakelijking, schaalvergroting en commercialisering. Dit leidde tot inspirerende bespiegelingen over de vraag hoe musici hun positie

anno nu kunnen handhaven – c.q. kunnen verbeteren – door coalitie- en machtsvorming in een snel veranderende kunst- en mediawereld.

Rondetafel culturele canonvorming

Naar aanleiding van het verschijnen van de webpublicatie *Culturele canonvorming: een eerste inventarisatie* (zie elders in dit jaarverslag) waarin verscheidene initiatieven tot canonvorming uit het culturele veld zijn belicht, belegde de Boekmanstichting op 13 juni een rondetafel. Dit gebeurde op verzoek van het Theater Instituut Nederland (TIN).

Na twee eerdere publieke debatten rondom dit thema, sprak dit keer in besloten kring een select gezelschap in aanwezigheid van speciale gast Frits van Oostrom, voorzitter van de Canoncommissie. Aan tafel zat een aantal vertegenwoordigers van culturele instellingen die bezig zijn met canonvorming. Zij spraken met elkaar over praktische, methodologische aspecten daaromtrent. Voor wie is de canon bedoeld? Waar moet je rekening mee houden bij het afbakenen van de canonruimte? Wat zijn vervolgens de keuzes binnen die ruimte? Hoe organiseer je zo'n selectieproces zodat het niet de verdenking van particularisme oproept? Aan de hand van dit soort vragen werden er onderling zoveel mogelijk inzichten en ervaringen uitgewisseld. Thijs Adams, oud-directeur Directie Algemeen Cultuurbeleid van het Ministerie van OCW, leidde het gesprek.

De rondetafel werd ingeleid door Maarten Doorman, hoogleraar kunstkritiek aan de

Universiteit van Amsterdam en als docent filosofie verbonden aan de Universiteit Maastricht. Hij verbaasde zich over de onzekerheid die spreekt uit de vele discussies rondom canonvorming. Doorman was van mening dat iedereen heus wel wéét wat de grote namen en gebeurtenissen uit de geschiedenis zijn. Vervolgens ging hij in op een aantal knelpunten met betrekking tot culturele canonvorming: vergaande digitalisering, het vervagende onderscheid tussen hoge en lage cultuur, *cross-over* kunst én ‘veertig jaar achterstallig onderhoud’ waarmee Doorman doelde op de cultuuromslag in de jaren zestig waarin opeens het bestaansrecht van de canon werd bekritiseerd, in plaats van de invulling ervan.

Aansluitend vond een geëngageerde discussie plaats. Na afloop maakte Rob van der Zalm van het TIN de balans op voor het proces van canonvorming binnen het TIN. Kort gezegd kwam dat neer op het volgende lijstje van overwegingen: compactheid; keuzes durven maken; deskundigheid laten gelden; brede discussie voeren over de te maken keuzen. Thijs Adams rondde het gesprek af met een treffende samenvatting: ‘bedenk steeds dat een canon vóór het publiek is, niet ván het publiek’.

Internationale rondetafel over publieke en private financiering van cultuur

Op 5 en 6 oktober organiseerden de Boekmanstichting en de Erasmus Universiteit Rotterdam een rondetafel met als titel *Public and Private Financing of the Arts and Culture: their Interrelations and Measurements*. Aanleiding voor deze internationale rondetafel was het verschijnen van het rapport *Financing the Culture and the Arts in the European Union*, een studie die in 2006 werd uitgevoerd door de Erasmus Universiteit in opdracht van het Europees Parlement door de Erasmus Universiteit (zie: www.europarl.europa.eu/EST/). Voorafgaand aan de bijeenkomst

werd er een reader samengesteld door Lyudmila Petrova (Erasmus Universiteit), met daarin opgenomen bijdragen van alle deelnemers. Aanwezig was een vijftiental cultuureconomen van verschillende Europese universiteiten, vertegenwoordigers van de Franse en Nederlandse overheid en van UNESCO.

Tijdens de tweedaagse rondetafel werd in de verschillende sessies uitvoerig gediscussieerd over nieuwe strategieën, praktische toepasbaarheid en positieve en negatieve uitwerkingen van publieke en private financieringsvormen van cultuur. Ook werd ingegaan op nieuwe perspectieven voor cultuurfinanciering, waarbij in het bijzonder werd gesproken over het belang van het aantrekken van private gelden voor de cultuursector. De discussie werd telkens voorafgegaan door een tweetal inleiders. Het dagvoorzitterschap was in handen van Arjo Klamer, hoogleraar culturele economie aan de Erasmus Universiteit. De reader en het verslag van de bijeenkomst zijn te vinden op onze website.

Boekpresentatie *Free Trade and Culture*

Nadat hij eerder had deelgenomen aan conferenties over vrijhandel en cultuurbeleid in Amsterdam (26 juni 2006) en Helsinki (15 en 16 december 2006) trad prof. dr. Peter van den Bossche, hoogleraar internationaal economisch recht aan de Universiteit Maastricht, op 6 november 2007 opnieuw aan tijdens de presentatie van zijn boek *Free Trade and Culture. A Study of Relevant WTO Rules and Constraints on National Cultural Policy Measures*. De presentatie vond plaats in het Amsterdamse Felix Meritis. De organisatie ervan lag in handen van de Nationale UNESCO Commissie Nederland, de Stichting Internationale Culturele Activiteiten (SICA) en de Boekmanstichting. Yvette Gieles trad namens de SICA op als gastvrouw. Als afgevaardigde van de

UNESCO sprak Vincent Wintermans over de relatie tussen de Conventie voor de bescherming en bevordering van culturele diversiteit als internationaal cultuurpolitiek document en het stelsel van internationale verdragen dat de WTO heeft ontwikkeld om de wereldhandel volgens het beginsel van gelijke kansen te reguleren. Cas Smithuijsen, die ook het voorwoord in het boek schreef, vertelde als laatste spreker over de inhoud van het boek en over het belang van het onderzoek. Met het resultaat kunnen de mythes over de a priori cultuurvijandigheid van de WTO worden ontzenuwd en kan het debat over zowel de kansen als de bedreigingen van een vrije internationale markt voor een evenwichtige uitwisseling van cultuur aan de hand van feiten worden gevoerd.

Overhandiging *Cultuurbeleid in Nederland* aan minister Plasterk

Op 28 november bracht een delegatie vanuit de Boekmanstichting, bestaande uit Annemoon van Hemel, Marielle Hendriks, André Nuchelmans en Cas Smithuijsen een bezoek aan minister Plasterk. Aanleiding daarvoor was het verschijnen van het boek *Cultuurbeleid in Nederland*, editie 2007. Met de productie van dit overzichtswerk werd feitelijk een nieuwe impuls gegeven aan de traditie om op gezette tijden een handzaam overzicht te maken van het Nederlandse cultuurbeleid.

Dit gebruik werd in gang gezet door de Raad van Europa die in 1990 een grootscheepse evaluatie van het cultuurbeleid van alle 43 lidstaten startte. Nederland zat samen met Zweden en Frankrijk in de eerste groep landen die zich liet evalueren. Aan de evaluatie lag destijds een uitgebreide rapportage van het nationale cultuurbeleid ten grondslag. Met die rapportage

ging een internationaal samengestelde evaluatiecommissie aan de gang. Het ministerie heeft tussen 1994 en 2003 zelfstandig enkele updates van de rapportage gemaakt. In deze tijd van snelle verandering is nu gekozen voor publicatie in pocketvorm, zodat eventuele updates sneller en goedkoper te maken zijn. Met het uitbrengen van dit ‘pocketboek cultuurbeleid’ via Boekmanstudies is de oorspronkelijke samenwerking tussen het Ministerie van OCW en de Boekmanstichting op dit gebied nieuw leven ingeblazen.

Bijeenkomst productie-fondsen cultuur

Op 20 december vond ten kantore van de Mondriaan Stichting een verkennende bespreking plaats over de positie en de rol van de diverse culturele fondsen binnen de veranderende verhoudingen in cultuurbeleid en -bestel. Aanleiding voor de bijeenkomst waren de eerste resultaten van een onderzoek dat Kim Joostens in het kader van haar promotie aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) verricht. Het onderzoek focust op de eerste vijf jaar van het bestaan van het Fonds voor Podiumprogrammering en Marketing (FPPM), dat indertijd werd gelanceerd om de principes van artistieke ontwikkeling en presentatie te koppelen aan een beter publieksbereik en maatschappelijk rendement. Het fonds was bij zijn lancering omstreken, omdat veel betrokkenen meenden dat genoemde doelstellingen niet verenigbaar waren. Des te meer belang werd gehecht aan een deugdelijke evaluatie van de effecten van de fondssubsidies. Dit was voor directeur Martin van Ginkel en medewerker Karin Klooster een reden om het promotieonderzoek bij de RUG te bewerkstelligen.

Op de bijeenkomst van 20 december waren behalve de Mondriaan Stichting en het FPPM – inmiddels onderdeel van het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten+ – ook het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds, het Fonds voor de beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving, en het Nederlands Fonds voor de Film aanwezig. Vanuit de Boekmanstichting waren Marielle Hendriks en Cas Smithuijsen present. Na een inleiding van de promovenda en de directeur van het FPPM vond onder leiding van Thije Adams een levendige gedachtewisseling plaats. Naar alle waarschijnlijkheid wordt de discussie in 2008 voortgezet.

Biblio- theek en documen- tatie

Verbouwing

In 2007 is de herinrichting van de bibliotheek en de begane grond na de vele plannen daadwerkelijk van start gegaan. Hierbij is nauw samengewerkt met architect Pieter Segers van Hendriks Architectenbureau BNA uit Heesch. Als aannemer werd Einar Mähr uit Uitgeest aangetrokken. Norbert Smulders gaf incidenteel adviezen over het bouwproces.

In het programma van eisen, opgesteld in 2006, was de eis opgenomen om voldoende meters te creëren voor het herbergen van de hele collectie voor de komende twintig jaar. Deze ruimte zou gerealiseerd worden door een extra verdieping over een gedeelte van de Voordrachtzaal te plaatsen, rustend op de kastconstructie op de vloer. Nadeel van deze constructie was dat een gedeelte van het in 1993 gerestaureerde plafond aan het oog zou worden onttrokken.

Tijdens een vergadering van AdamNet, het samenwerkingsverband van universitaire, wetenschappelijke, speciale en openbare bibliotheken in Amsterdam, bood de Universiteitsbibliotheek van Universiteit van Amsterdam (UB) de helpende hand. Zij wilde het minst courante deel van de collectie voor de Boekmanstichting beheren. Door deze welkome ruimtebesparing kon de extra verdieping vervallen. De herinrichting kon zich beperken tot ogenschijnlijk eenvoudige aanpassingen.

In het najaar 2007 werd met de werkzaamheden begonnen. Op de begane grond is ten behoeve van de bibliotheek, maar ook ten behoeve van andere activiteiten van de stichting, een receptie en uitleenbalie gerealiseerd zonder daarmee het karakter van de gang aan te tasten. Daarnaast zijn het aanzien en het gebruiksgemak van magazijn en kantine enorm verbeterd.

De leeszaal in de Voordrachtzaal op de eerste etage is gestript van vloerbedekking en inbouwkasten. Ontbrekende delen van de lambrisering zijn aangevuld. Helaas bleek herstel van het eiken parket niet mogelijk. Na bij bureau Peutz te Zoetermeer advies ingewonnen te hebben over de akoestiek, is besloten een nieuwe eiken parketvloer aan te leggen met een geluidsabsorberende voorziening tussen de verdiepingen in. Deze voorziening bleek, samen met de volle boekenkasten, voldoende om de voordien hinderlijke galm in de Voordrachtzaal te verminderen.

Tijdens alle werkzaamheden in 2007 is de bibliotheek open gebleven. De tweede verdieping ondervond relatief weinig overlast, zij het dat stof, lawaai en ongemak veel heeft gevergd van alle medewerkers, die daar dagelijks voor lange tijd mee zijn geconfronteerd. De boeken zijn in de eerste week van januari 2008 verhuisd. De verbouwing heeft, mede dankzij de financiële bijdragen van het

Ministerie van OCW, Stichting Dioraphte en het Prins Bernhard Cultuurfonds, geresulteerd in een bibliotheek van allure.

Collectie en aanwinsten

Tot de verhuizing van de collectie in de eerste week van 2008 moesten we het doen met de nog beschikbare plankruimte op de tweede etage. Met een groei van 9,5 meter aan monografieën (727 banden) kwamen we op het moment van verhuizing op 2 januari 2008 slechts enkele centimeters te kort. Ook plaatsing van de 52 nieuw gebonden tijdschriftbanden en jaarverslagen lukte net. Sinds 2007 laten wij de periodieken in kleine hoeveelheden tegelijk binden bij een werkplaats in Amsterdam. Voorheen vond dit eens per jaar plaats.

De bibliotheekmedewerkers verwerkten 2.596 nieuwe titels, waaronder 1.289 monografieën, 1.277 tijdschriftartikelen en 30 periodieken, inclusief jaarverslagen. Met de overdracht van een deel van de collectie aan de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam (UB) verdwenen er, zij het tijdelijk, ongeveer 15.000 titels uit de catalogus. Niet alles is naar de UB gegaan. Alle rapporten, beleidsnotities of tijdschriftartikelen uit de periode 1963-1989 zijn uit de collectie verwijderd om te worden gescand. Een deel van deze ca. 7000 documenten is gedurende drie maanden door een uitzendkracht op scannen voorbereid. Alle te scannen documenten zijn ook het komend jaar nog niet toegankelijk.

De elektronisch toegankelijke teksten namen toe met 1.077 titels

tot een totaal van 13.063 teksten die in de leeszaal van de bibliotheek *full-text* te raadplegen zijn. In totaal bevat de catalogus eind december 53.606 boek-, artikel- en tijdschrifttitels, die samen 344 meters beslaan, gevat in 22.931 banden en 11,2 gigabytes. Hieronder bevinden zich ook de dossiers met knipsels uit dag-, week- en vakbladen over actuele onderwerpen. In 2007 zijn 32 nieuwe dossiers aangelegd over de volgende onderwerpen:

- Museum Kröller-Müller te Otterlo
- Nederlands Scheepvaartmuseum te Amsterdam
- Muziekcentrum Vredenburg te Utrecht
- Kunst- en cultuurprogramma's bij de publieke omroep
- Expo 2010 in Shanghai
- Fonds voor de Letteren
- Nederlands Fonds voor de Film
- Mediabeleid en beleid van de publieke omroep
- Nieuwe landelijke fondsstructuur voor de podiumkunsten
- Regeerakkoord 2007
- Boekenweek
- Ronald Plasterk, minister van OCW
- Provincie Noord-Brabant en stedelijk netwerk BrabantStad, ook Utrecht: culturele hoofdstad van Europa 2018
- Uitbreidingsplannen Westerse musea in Midden-Oosten
- Toekomst Nederlands toneelbestel
- Advies Raad voor Cultuur in kader van cultuurnota 2009-2012, *Innoveren, participeren!*
- Amsterdams Historisch Museum: verzelfstandiging
- Gebruik van internet door culturele instellingen
- Kunstbeleid van Amsterdam: plan 2009-2012
- Amsterdam Wereldboekenstad 2008
- Nationaal Historisch Museum

- Handel en distributie van beeld, geluid en tekst via internet
- Kunstroof, illegale handel in kunst, diefstal en vervalsing van kunst
- Kritiek op systeem van subsidiëring van beeldende kunst in Nederland
- Cultuurcomplex IJ-oeveren en Oostelijke Handelskade Amsterdam vanaf 2007
- Oorlogskunst, kunst als oorlogs-buit vanaf 2007
- Culturele hoofdstad van Europa 2011
- Hoofdlijnennotitie Cultuurbeleid 2009-2012 van minister Plasterk
- Museum De Beyerd te Breda
- Muziektheater Amsterdam
- De Nederlandse Opera (DNO)
- De Canon

Publiek

Ook op het publiek heeft de herinrichting haar weerslag gehad. Omdat de Voordrachtzaal wegens werkzaamheden ruim drie maanden onbruikbaar was voor het ontvangen van grote groepen studenten ter introductie van de stichting en de bibliotheek, zijn deze bijeenkomsten uitgesteld tot na de herinrichting. Dit uitstel, samen met de op de website aangekondigde overlast met betrekking tot uitval- len van ICT-faciliteiten en moge- lijke herrie leidde met name in de laatste maanden van het jaar tot een daling van bezoekers. In totaal kwamen er afgelopen jaar 2.684 bezoekers langs, 109 minder dan in 2006. Samen leenden zij 7.066 titels, eveneens minder dan het jaar daarvoor. Toename van het aanbod van elektronische docu- menten en het lagere bezoekers- aantal zijn wellicht de oorzaak.

Op vier computers kan het publiek de catalogus raadplegen, evenals de kunstsubsidiedisk van *Handboek cultuurbeleid*. De catalogus, raadpleeg- baar in de bibliotheek, verschilt op één punt van de catalogus die men thuis via internet kan gebruiken. In de bibliotheek zijn alle digitale bronnen *full-text* beschikbaar; thuis kan dit alleen via de vermelde link naar de uitgevende instantie van het document. Dit verschil komt voort uit bescherming door middel van auteursrechten.

Kroniek en congresagenda

Zoals in voorgaande jaren verzorgde Jack van der Leden twee informatieve rubrieken op de website van de Boekman- stichting: de kroniek en de congres- agenda. De kroniek bevat de belangrijkste nieuwsfeiten over kunst- en cultuurbeleid in Neder- land. Sinds 1999 wordt de kroniek bijgehouden en wekelijks geactu- aliseerd. Dat geldt ook voor de congresagenda, die een overzicht biedt van internationale en natio- nale congressen, symposia, confe- renties, debatten en lezingen over kunst- en cultuurbeleid. Waar mogelijk worden links gemaakt naar de websites van organiserende instanties.

Literatuuroverzichten in *Boekman*

De bibliotheekmedewerkers heb- ben ook in 2007 gewerkt aan het samenstellen van literatuurover- zichten uit de catalogus en het signaleren van relevante websites met betrekking tot de thema's van het tijdschrift *Boekman*. Deze zogeheten 'Dossiers' verschijnen tevens op de website. Dat betekent dat belangstellenden direct kun- nen doorlinken naar de vermelde

websites van relevante organisaties. Voor de rubriek 'Uitgelicht' in *Boekman* selecteerden en beschreven de bibliotheekmedewerkers veertig nieuw verschenen boeken, die daarmee extra onder de aandacht werden gebracht. In toenemende mate verrichtte Jack van der Leden de afgelopen jaren ondersteunende werkzaam- heden voor de tijdschriftredactie. Vanwege de positieve reacties, zowel vanuit de bibliotheek als de redactie, is deze situatie bestendigd. Met ingang van 1 maart is Jack van der Leden voor twintig procent werkzaam als redacteur.

Samenwerking (inter)nationaal

In 2007 zou het voor het laatst mogelijk zijn overdag te vergaderen in de Voordrachtzaal. De biblio- theek besloot daarom alle net- werken, waarin de bibliotheek actief is, nog éénmaal bijeen te roepen in de Voordrachtzaal.

In februari ontving de biblio- theek de Werkgroep Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken (WSWB). Deze werkgroep kwam daarna nog vier keer bij elkaar en besprak onder meer mogelijkheden om gezamenlijk te onderhandelen over licenties, deelname aan de Nederlandse Centrale Catalogus (NCC) of WorldCat.

In maart kwamen alle deel- nemers van AdamNet bijeen in de Voordrachtzaal. Dankzij de inspanningen van Mieke Nooijen van de Boekmanstichting en Lukas Koster van de Universiteit van Amsterdam is sinds het voor- jaar van 2007 de catalogus van de Boekmanstichting opgenomen in de Digitale Bibliotheek Amsterdam (DBA). De DBA (beheerd door AdamNet) is een zoekmachine waarmee men met één zoekactie in meerdere catalogi van AdamNet- bibliotheken kan zoeken. De

AdamNet-bijeenkomst in maart had het eerder genoemde aanbod van de Universiteitsbibliotheek (UB) tot gevolg. Op 14 juni tekenden Cas Smithuijsen van de Boekmanstichting en Nol Verhagen, directeur van de UB van de Universiteit van Amsterdam een overeenkomst, waarin de collectie monografieën uit de periode 1963 tot en met 1989 aan de UB is over- gedragen. Medewerkers van de UB, belast met de verwerking van de titels, kwamen in juli op bezoek bij de Boekmanstichting. Eind oktober verwerkten zij de laatste dozen met boeken, die door medewerkers van de bibliotheek van de Boekmanstichting waren klaargezet.

Deelnemers aan een excursie naar vernieuwde bibliotheken, georganiseerd door het Overleg Kunst(historische) Bibliotheken Nederland (OKBN), bezochten in september op de valreep de Voordrachtzaal in oude stijl. De aannemer was net begonnen met het verwijderen van de kasten.

Medewerkers van Bilgi Universiteit Istanbul bezochten de bibliotheek in het kader van het samenwerkingsproject *Invisible Cities: Building Capacities for Local Cultural (Policy) Transformation in Turkey*. De European Cultural Foundation (ECF) heeft in 2007 in samenwerking met de Boekmanstich- ting, Bilgi Universiteit Istanbul en Anadolu Kültür een projectvoorstel ingediend bij het Matra-programma van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Publicaties

Tijdschrift *Boekman*

In 2007 zijn themanummers verschenen met de volgende titels: Europa (70), Podiumkunsten (71), Kunst en publiek (72) en Kunst en opleiding (73).

De redactie van *Boekman* selecteert de desbetreffende thema's op de actualiteit, het brede beleidsmatige belang van een onderwerp en de vraag in hoeverre het uitnodigt tot reflectie. De redactie combineert essays van wetenschappers en beleidsmakers met een journalistieke invalshoek. Zodat elk themanummer de wisselwerking tussen wetenschap, beleid en kunstwereld stimuleert. Daartoe werkt *Boekman* samen met een pluriform netwerk van auteurs, variërend van journalisten tot (ex)politici, beleidsmakers, wetenschappers en mensen uit de kunstsector.

De formule werkte ook het afgelopen jaar succesvol voor het tijdschrift. De positieve reacties uit het veld bevestigen dat de inhoud van *Boekman* het beoogde doel treft en ook de landelijke dagbladen, radio en diverse vakbladen bespraken themanummers van

Boekman. Daarnaast is een artikel in het tijdschrift regelmatig de aanleiding om de betreffende auteur te vragen voor een interview of lezing elders. Een en ander resulteerde in een groei van het abonneestbestand van bijna dertien procent en een oplagestijging van tien procent naar 2200 stuks.

Aandacht voor de nieuw verschenen nummers tijdens studiedagen of conferenties in samenwerking met andere instellingen, brengen *Boekman* onder de aandacht van een brede doelgroep.

De adviesraad van *Boekman* is aangesteld om het beleid dat de redactie van *Boekman* voert met een kritische blik te volgen en nieuwe ideeën en invalshoeken naar voren te brengen voor de te verschijnen nummers. Dit jaar hebben we door zijn overlijden helaas afscheid moeten nemen van de voorzitter van de adviesraad Hugo Verdaasdonk.

Boekman 70: Europa

Steeds vaker gaan er stemmen op dat het Europese cultuurbeleid de blik meer naar buiten zou moeten richten om ook een culturele dialoog aan te gaan met de rest van de wereld, maar een grotere overkoepelende rol voor de EU botst met de culturele autonomie op nationaal niveau. *Boekman 70* verkent de grenzen van het cultuurbeleid van de Europese Unie.

Auteurs als George Lawson, Atzo Nicolaï en Ján Figel maken zich sterk voor de culturele dimensie van Europa. Onderzoeker Ton Bevers zoomt in op een Europese culturele canon. Ook de vraag wat kunstenaars in Europa met elkaar verbindt dan wel van elkaar scheidt komt aan de orde. Verder onder meer aandacht voor het cultuurlandschap in de nieuwe lidstaten van de EU Bulgarije en Roemenië.

Een deel van de bijdragen in deze *Boekman* is vertaald in het Engels en in samenwerking met Felix Meritis opgenomen in de reader bij het Forum Belgrade,

dat op 30 en 31 maart 2007 plaatsvond in Belgrado en waaraan ook het initiatief 'A Soul for Europe' meewerkte.

Boekman 71: Podiumkunsten

Boekman 71 verscheen ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD). Een jubileum dat samenviel met een periode van onrust in de gesubsidieerde podiumkunsten, want volgens diverse onderzoekers komt steeds minder publiek naar de voorstellingen kijken. In *Boekman 71* analyseert Hedy d'Ancona, voorzitter van de commissie die het rapport *UIT! Naar gesubsidieerde podiumkunsten met een nieuw élan* samenstelde, de mismatch tussen vraag en aanbod. Critici laten hun licht schijnen op de 'hete hangijzers' in de diverse podiumkunstdisciplines. Andere auteurs nemen de rol van de theaterkritiek, theaterwetenschap en de theaterwerkplaatsen onder de loep. Daarnaast bevat het nummer een voorzet op het promotieonderzoek van Niek vom Bruch naar de rol van werkplaatsen als broedplaatsen voor podiumkunstprojecten. De redactie van *Boekman* vroeg schouwburgdirecteuren in een serie interviews hoe zij omgaan met het dilemma van artistieke idealen versus volle zalen.

De VSCD heeft het nummer ter gelegenheid van het jubileum onder haar leden verspreid.

Boekman 72: Kunst en publiek

Mede onder invloed van het overheidsbeleid zetten kunstenaars en kunstinstituten steeds meer stappen in de richting van het publiek. In de hoop een zo breed

mogelijk publiek te bereiken, mengt cultuur zich met onderwijs, welzijn, toerisme of ruimtelijke ordening. Steeds vaker echter maakt 'kunst' daarbij plaats voor 'cultuur'.

Boekman 72 opent met een publieksonderzoek van Motivaction, dat een nieuw licht werpt op de rol van kunst in het leven van de Nederlander. Ook zijn de resultaten weergegeven van een zoektocht naar verrassende verbindingswegen tussen kunst en publiek, variërend van een culturele community site en een meezingbioscoop tot het groeiende circuit van de zomerfestivals. Verder een dubbelinterview met lector Community Arts Peter van den Hurk en lector PopKunst Merlijn Twaalfhoven. Tot slot laat Hans Abbing zien hoe sterk de conventies van het kunstpubliek in de loop der eeuwen aan verandering onderhevig zijn geweest.

Het nummer is met een speciale kaartenactie onder de aandacht gebracht bij bezoekers van de Amsterdamse Uitmarkt.

Boekman 73: Kunst en opleiding

De selectie aan de toegangspoorten van de kunstvakopleidingen is steeds opnieuw onderwerp van discussie. Er zouden te veel kunstenaars worden opgeleid voor wie in de kunstwereld onvoldoende plek is. Een vrees die alleen maar is toegenomen nu ook de kunstvakopleidingen van het middelbaar beroepsonderwijs overal in het land uit de grond schieten. Draait het om de ontwikkeling van individueel (top)talent of kweekt men een brede basis van kunstvaklieden die al even breed inzetbaar zijn? En welke rol speelt het overheidsbeleid in het spanningsveld tussen opleiding en praktijk? Deze en andere vragen staan centraal in een serie bijdragen van auteurs als Frans de Ruiter, Arthur le Cosquino de Bussy, Alex de Vries en Marcelle Schots. Ook verdiept een drietal wetenschappers zich in de ontwikkeling van talent. Verder

onder meer aandacht voor de academisering van het kunstonderwijs in internationaal perspectief.

Ingesloten bij dit nummer is een cd-rom over opleidingen cultuurmanagement, -beleid en -bestuur in Nederland en Vlaanderen. De teksten zijn het resultaat van een samenwerkingsproject met de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland, Huis deBuren en de Universiteit van Antwerpen (zie elders in dit jaarverslag).

Boekman 73: Kunst en opleiding is op 31 januari 2008 gepresenteerd op de studiedag *Opleiden in de 21ste Eeuw. Toekomstverkenningen in het kunstvakonderwijs*, in samenwerking met Kunstenaars&CO.

Boeken

a Cultural Dimension to the EU's External Policies from Policy Statements to Practice and Potential

Dit boek is gepubliceerd als vervolg op het in 2006 bij Boekmanstudies verschenen *a Cultural Component as an Integral Part of the EU's Foreign Policy?* Deze literatuur- en bronnenstudie taxeert de kans op een collectief buitenlands cultuurbeleid, gedragen door alle EU-lidstaten, met als inzet bijvoorbeeld het uitgangspunt van culturele diversiteit. Het stellen van een collectief beleidsdoel werd realistisch geacht op het terrein van creatieve industrie en cultureel erfgoed. De vervolgstudie van Rod Fisher – die in maart 2007 het licht zag – is te karakteriseren als een haalbaarheidsonderzoek. Fisher onder-vraagt experts uit zes EU-landen (Denemarken, Frankrijk, Letland, Polen, Portugal en het Verenigd Koninkrijk) op hun bereidheid daadwerkelijk aan een gemeenschappelijk EU-cultuurbeleid te bouwen. Op een aantal terreinen

ligt concrete samenwerking binnen handbereik. Daarbij moet worden gedacht aan culturele ontwikkelings-samenwerking en kennistransfer met landen buiten de EU. Of aan een gemeenschappelijke strategie om het Europese erfgoed wereldwijd te promoten. Cas Smithuijsen deed de eindredactie.

Het is pas feest als Harry is geweest 60 jaar Boekenbal, 1947-2006

In deze grondige bewerking van haar doctoraalscriptie schetst Janneke Weijermars de geschiedenis van het Boekenbal vanaf de eerste openingsavond in 1938 tot en met het Boekenbal van 2006. Zij doet chronologisch verslag van de verschillende manieren waarop de openingsavond van de Boekenweek gestalte kreeg. Daarnaast gaat ze in op het uitnodigingenbeleid van de organisator, de tegenwoordige stichting Collectieve Propaganda voor het Nederlandse Boek (CPNB), de locatie van de festiviteiten en de doelstellingen van het Boekenbal. Dit alles beschrijft zij tegen de achtergrond van het maatschappelijke, cultuurpolitieke en culturele klimaat. Maarten van Rossem, hoogleraar geschiedenis aan de Universiteit Utrecht, schreef een voorwoord.

Het eerste exemplaar van de publicatie werd door de auteur in een live-uitzending van NPS Arena in de Boekenweek aan de verzorger van de openingsvoorstelling van dat jaar, Kees van Kooten, overhandigd. Het NOS journaal besteedde op de avond van het Boekenbal eveneens aandacht aan het boek, waarbij Weijermars Harry Mulisch een exemplaar mocht overhandigen.

André Nuchelmans was verantwoordelijk voor de beeld- en eindredactie en verzorgde tevens de

productie. Voor deze publicatie werkte de Boekmanstichting samen met uitgeverij De Buitenkant, gespecialiseerd in het uitgeven van boeken over boeken en het boekenvak.

Niets gaat verloren Twintig jaar selectie en afstoting uit Nederlandse museale collecties

Het selecteren en afstoten van (delen van) museale collecties begint in Nederland meer en meer geaccepteerd te raken binnen professionele museumkringen en voor cultuur verantwoordelijke overheden. De tijd dat het opschonen van een collectie vrijwel onbespreekbaar was, ligt echter nog niet ver achter ons.

In de publicatie *Niets gaat verloren* wordt vanuit verschillende invalshoeken inzicht gegeven in de kansen en valkuilen voor musea bij het beheer en het eventueel opschonen van hun collecties. Wat waren destijds de overwegingen, wat waren de tegenkrachten of knelpunten en hoe liep het af? Zijn de argumenten van toen nog geldig, of zijn er nieuwe inzichten voor in de plaats gekomen? Hoe heeft de publieke opinie zich ontwikkeld? Museumdirecteuren en andere deskundigen uit de kunst- en museumwereld geven hun mening over selectie en afstoten.

Daarnaast is er aandacht voor de rol van het Instituut Collectie Nederland (ICN) in het verzamelbeleid van het rijk, voor de opschoning van academisch erfgoed en de positie van collecties van particuliere stichtingen en verenigingen die zich in musea bevinden. Geruchtmakende affaires als de voorgenomen verkopen van twee Picasso's en een Monet door het Gemeentemuseum Den Haag

om een aankoopfonds voor eigentijdse kunst te creëren en het plan van het Frans Hals Museum om twee schilderijen te verkopen teneinde een nieuw depot te kunnen financieren worden afgewisseld met good practices.

De vele casussen en beeldmateriaal in *Niets gaat verloren* illustreren niet alleen de dilemma's uit de dagelijkse museumpraktijk, maar maken de publicatie ook geschikt voor een breder lezerspubliek. Petra Timmer en Arjen Kok voerden de redactie namens het ICN, Truus Gubbels en Marielle Hendriks verzorgden respectievelijk de eindredactie en de productie namens de Boekmanstichting.

Het eerste exemplaar werd op 27 april tijdens de feestelijke boekpresentatie en debat overhandigd aan Judith van Kranendonk, directeur-generaal Cultuur en Media van het Ministerie van OCW (zie elders in dit jaarverslag, onder *Activiteiten*).

Cultuurbeleid in Nederland

Cultuurbeleid in Nederland is een geheel vernieuwde pocketuitgave van de in de jaren negentig gestarte reeks publicaties over het cultuurbeleid in Nederland. Over het tot stand komen van dit boek kunt u meer lezen in het hoofdstuk *Activiteiten*.

Cultuurbeleid in Nederland bevat een overzicht van de ontwikkelingen op de drie grote beleidsvelden: cultureel erfgoed, media en kunsten. In het historisch overzicht wordt de betekenis van Thorbecke, De Stuers en Boekman belicht. Een nieuw hoofdstuk is *Cultuur in het openbaar bestuur* met een beknopt overzicht van de drie belangrijkste beleidselementen: bestuurlijke middelen, financiën en wetgeving. Het slothoofdstuk somt de meest recente intersectorale beleidsthema's, zoals 'cultuur en school', 'culturele economie' of 'culturele diversiteit' op. In annexen staan statistische gegevens over participatie, wordt

een compleet overzicht van alle wetgeving op cultuur-gebied geboden en bevindt zich de lijst van bewindslieden van cultuur vanaf 1945. Het voorbereidende werk voor het boek werd gedaan door Annemoon van Hemel. André Nuchelmans nam de beeldredactie op zich, Marielle Hendriks deed de productie en Cas Smithuijsen de redactie. Contactpersonen bij het Ministerie van OCW waren Anna van Griethuysen en Linda Vermeulen.

Free Trade and Culture A Study of Relevant WTO Rules and Constraints on National Cultural Policy Measures

Vrijhandel en technologische innovatie hebben vele barrières afgebroken die in het verleden de vrije uitwisseling van culturele producten en diensten bij de grens tegenhielden. Volgens veel kunstenaars, beleidsmakers en culturele zaakwaarnemers moet de nationale culturele identiteit worden beschermd tegen de eroderende werking van de wereldeconomie. Lobby's hebben geresulteerd in door staten ingevoerde handelsbelemmeringen ten gunste van de binnenlandse cultuur(industrie).

Bij de discussie over de wenselijkheid van eenzijdige maatregelen met betrekking tot het culturele handelsverkeer wordt telkens opnieuw de vraag opgeworpen of dergelijke maatregelen te rijmen zijn met de internationale wetgeving op handelsgebied. In het bijzonder gaat het dan over regelgeving van de wereldhandelsorganisatie (WTO). Maar al te vaak wordt aangenomen dat de WTO de mogelijkheid om handelsmaatregelen te nemen met betrekking tot cultuur sterk beperkt. Daarom kent de WTO onder kunstenaars en beleidsmakers meer vijanden dan vrienden.

In *Free Trade and Culture* geeft Peter van den Bossche, hoogleraar internationaal economisch recht aan de Universiteit Maastricht, een overzicht van de relevante WTO-verplichtingen en van de uitzonderingen die daarop bestaan. Hij onderzoekt ook tot welke hoogte de WTO-regelgeving de lidstaten toestaat om eenzijdige maatregelen te nemen ter bescherming of bevordering van de nationale cultuurproductie. Het boek maakt culturele ondernemers die de internationale markt op willen gaan wegwijs in het complexe gebied van handelsregulering. Het laat politici en beleidsmakers zien dat een democratisch bestuurd cultuurbestel probleemloos kan worden verrijkt met de producten van internationale handel. Het is onmisbaar voor studenten, onderzoekers en cultureel werkzamen die alles willen begrijpen van de relatie tussen cultuur en vrijhandel.

Cas Smithuijsen schreef het voorwoord en was verantwoordelijk voor de eindredactie.

Webpublicaties

Cultuurbeleid in belendende landen

Eind 2006 gaf de Directie Kunsten van het Ministerie van OCW stichting Boekmans*studies* opdracht tot het uitvoeren van een scan op het terrein van het kunstenbeleid in zeven EU-landen in de nabijheid van Nederland. Het verzoek was in korte tijd zicht te krijgen op de hoofdlijnen van het kunstbeleid in Denemarken, Finland, Frankrijk, Noord-Rijnland-Westfalen, het Verenigd Koninkrijk, Vlaanderen en Zweden. Het onderzoek diende zich te concentreren op de disciplines waarvoor de directie Kunsten van het Ministerie van OCW verantwoordelijk is: beeldende kunst en vormgeving, bouwkunst, podiumkunsten, film, amateurkunst en kunsteducatie.

De opdracht werd uitgevoerd door de romanist en cultuurnetwetenschapper Joris Vermeulen en

de neerlandicus Nico Groen. In de winter en het voorjaar van 2007 legden zij contacten met informanten in de onderzochte landen. Daarnaast verzamelden zij materiaal via internet en de bibliotheek van de Boekmanstichting. De voortgang van het project werd bewaakt door de projectenstaf van de Boekmanstichting. Het werd inhoudelijk aangestuurd door Cas Smithuijsen, die tevens zorg droeg voor de eindredactie. De eindrapportage vond plaats in februari en is terug te vinden op de site van de Boekmanstichting.

Culturele canonvorming een eerste inventarisatie

Na een verkennende bijeenkomst op 6 juli 2006, vond op 6 december daaropvolgend een tweede Boekmandebaat plaats onder de titel *Onderwijs Canon Cultuur*. Ter tafel lag de vraag of de culturele sector een concrete invulling zou kunnen leveren aan de voorstellen van de Commissie Van Oostrom die met zijn historische en erfgoed gerichte canon een pedagogisch instrument ontwierp, gericht op leerlingen van 8 tot 14 jaar.

De ambities van een aantal culturele instellingen gingen echter verder dan de vijftig vensters. Geïnspireerd door het werk en de overwegingen van de commissie, maar ook op basis van eigen traditie hebben deze instellingen aangegeven dat zij willen bijdragen aan het brede maatschappelijke proces van culturele canonvorming. Zo zou tegenover wisselende programmering, wisselende opstelling en vernieuwing, de vaste kwaliteit in hun aanbod scherper kunnen worden belicht. Dit vanuit de gedachte dat een dergelijk contrast de herkenbaarheid ten goede komt en dat het publiek zich daardoor beter kan oriënteren.

Op de drukbezochte bijeenkomst van 6 december 2006 is een

oproep gedaan aan instellingen om hun plannen op het gebied van canonvorming aan de Boekmanstichting door te geven. Dit heeft geleid tot een overzicht van verschillende initiatieven van canonvorming binnen de cultuursector, waarbij drie typen te onderscheiden zijn: ten eerste initiatieven tot zelfstandige canonvorming binnen culturele disciplines, ten tweede regionale of lokale verbijzonderingen van de canon van Van Oostrom en ten derde initiatieven binnen de culturele sector die een uitwerking zijn van of een illustratie vormen bij de canon van Van Oostrom. De webpublicatie *Culturele canonvorming: een eerste inventarisatie*, met een inleiding van Thijs Adams, verzamelt deze initiatieven en bevat een verslag van de bijeenkomst op 6 december 2006. Naar aanleiding van *Culturele canonvorming: een eerste inventarisatie*, beschikbaar via www.boekman.nl, vond er in juni 2007 een vervolgdiscussie plaats met een select gezelschap van vertegenwoordigers van culturele instellingen om kennis en ervaring uit te wisselen over praktische en methodologische aspecten rondom culturele canonvorming (zie elders in dit jaarverslag, onder *Activiteiten*).

Bijlagen

Samenstelling Raad van Toezicht en andere gremia

Dagelijks bestuur

dr. C. Smithuijsen, directeur

Samenstelling Raad van Toezicht

Mr. Th. R. Bremer, voorzitter

Drs. A. Brok (voordracht Vereniging Nederlandse Gemeenten)

Mevr. G. van de Craats (voordracht FNV KIEM)

Prof. dr. G. Dorleijn (voordracht Vereniging Samenwerkende Nederlandse Universiteiten)

Mevr. A. Ponsioen, penningmeester (voordracht Museumvereniging)

Mevr. C. Schuilenburg (voordracht Federatie Werkgeversverenigingen in de Cultuur)

Prof. dr. V.V. Stissi (voordracht Stichting Nationaal Contact Monumenten)

Mevr. O. Wolfs (voordracht Interprovinciaal Overleg)

Curatorium Boekmanleerstoel aan de Universiteit van Amsterdam

Mr. Th. R. Bremer, voorzitter

Prof. dr. J. Goudsblom (voordracht College van Bestuur)

Prof. dr. B. Kempers (voordracht Faculteit Geesteswetenschappen)

Prof. dr. N. Wilterdink (voordracht Faculteit Maatschappij- en gedragswetenschappen)

Adviesraad *Boekman*

D. van den Boogerd (De Ateliers)

O. Bouman (Nederlands Architectuurinstituut)

Mevr. N. van Dijk (Erasmus Universiteit Rotterdam)

Mevr. S. Janssen (Erasmus Universiteit Rotterdam)

mevr. S. Jongenelen (*Het Financieele Dagblad*)

W. Krul (Rijksuniversiteit Groningen)

Mevr. M. Pruis (*De Groene Amsterdammer*)

Mevr. I. Steen (Provincie Vlaams Brabant)

K. Vuyk (Universiteit Utrecht)

Personeel

De bezuinigingsoperatie op de subsidie aan de Boekmanstichting kon begin 2007 worden afgesloten met de voltooiing van ontslagprocedures. Dankzij de hulp van het Ministerie van OCW bij het financieren van afvloeiingsregelingen kon snel worden gewerkt aan de optimale inzet van de beschikbare formatieruimte. Het wegvallen van de systeembeheerder kon worden gecompenseerd door het sluiten van een contract met het Utrechtse ICT-bedrijf Commitment.

André Nuchelmans kreeg tijdelijke uitbreiding van zijn contract om naast zijn aanstelling als redacteur *Boekman* andere boek- en projectgerelateerde werkzaamheden te verrichten. Het wegvallen van de projectcoördinator werd opgevangen door deze taak over te dragen aan Marielle Hendriks, medewerker communicatie. Die werkzaamheden werden vanaf de zomer overgenomen door Marjolein van Bokhorst, die voor twee jaar een contract voor 50 procent van de werktijd aanvaardde.

Ten behoeve van administratieve taken bij de bibliotheek kreeg Elly Andrea, voor 60 procent werkzaam bij het secretariaat, tijdelijk een uitbreiding van 40 procent. Tegelijk werd besloten

Jack van der Leden voor de periode van twee jaar voor 20 procent van de werktijd in te zetten als redacteur van het tijdschrift *Boekman*. Het hoofd van de bibliotheek, Saskia Leefsma, bracht haar werktijd terug van 80 procent naar 60 procent om zo een master Documentaire informatiewetenschap aan de Universiteit van Amsterdam te kunnen volgen.

Het hoofd boekenprojecten, Ineke van Hamersveld, was tot na de zomer geheel afwezig vanwege een ernstige ziekte. In het najaar begon zij voorzichtig met het verrichten van redactionele taken. De coördinatie van en eindverantwoordelijkheid voor de boekprojecten is voorlopig in handen van Cas Smithuijsen.

De bezetting van personeel in dienstverband – in totaal, inclusief de leerstoel, een formatieomvang van 11,52 fte – was per 31 december 2007 als volgt:

Directeur: dr. C. Smithuijsen (*100 procent*).

Medewerkers publicaties en projecten:

mevrouw dr. T. Gubbels (*40 procent*), mevrouw I. van Hamersveld (*80 procent*), mevrouw drs. M. Hendriks (*80 procent*), drs. J. van der Leden (*20 procent*), drs. A. Nuchelmans (*90 procent*), mevrouw drs. A. Twaalfhoven (*70 procent*).

Leerstoel: dr. H. Abbing, hoogleraar op de Boekmanleerstoel Kunstsociologie, werkt op de Universiteit van Amsterdam voor 20 procent van de werktijd. Zijn contract loopt tot 31 augustus 2008.

Bibliothecarissen:

mevrouw S. Leefsma, hoofd bibliotheek (*60 procent*), mevrouw J. Retel (*40 procent*), mevrouw M. Meddens, (*40 procent*), mevrouw M. Nooijen (*80 procent*), drs. J. van der Leden (*60 procent*), mevrouw M. Lindhout (*80 procent*), mevrouw S. Verduin (*20 procent, vrijwilliger*).

Administratie bibliotheek:

mevrouw E. Andrea (*40 procent*).

Communicatie en pr:

mevrouw M.I. van Bokhorst (*50 procent*)

Secretariaatsmedewerkers:

mevrouw M. van Splunter, hoofd secretariaat (*100 procent*), mevrouw M. Barnier-Spee (*40 procent*), mevrouw E. Andrea (*60 procent*).

Financiën

Ministerie van OCW

Na afronding van het financiële jaarverslag 2006 besloot het bestuur de samenwerking met het administratiekantoor van Frank Petiet te beëindigen. Na een oriëntatiefase werd een contract gesloten met het administratiekantoor Burozaken te Haarlem. De contacten met dat bureau verlopen via Bert Kienhuis.

Het jaar 2007 werd afgesloten met een positief exploitatiesaldo van € 37.473,- euro. De in dat jaar toegekende structurele subsidie van het Ministerie van OCW bedroeg € 905.396,-.

Bijdragen voor projecten

In het jaar 2007 ontving de Boekmanstichting van het Ministerie van OCW € 5000,- als bijdrage in de organisatiekosten van de conferentie over vrijhandel en cultuur die in 2006 samen met de SICA was georganiseerd, alsook voor de voorbereiding van het boek *Free Trade and Culture; A Study of Relevant WTO Rules and Constraints on National Cultural Policy Measures* van Peter van den Bossche.

Van hetzelfde ministerie ontving de stichting een bedrag van € 12.138,- als bijdrage in de voorbereidingskosten (vertaling, update) van het boek *Cultuurbeleid in Nederland*. Bij het gereedkomen van het boek in het najaar nam het ministerie daarvan 2000 exemplaren af.

Opdrachtgever European Cultural Foundation garandeerde een afname van 300 exemplaren van het door Boekmanstudies uitgegeven boek *a Cultural Dimension to the EU's External Policies*.

Voor de scan *Cultuurbeleid in belendende landen* ontving de stichting Boekmanstudies een bedrag van € 12.000,- van het Ministerie van OCW.

Voor de cd-rompublicatie in *Boekman 73* over opleidingen kunstmanagement en cultuurbeleid ontving de Boekmanstichting een bedrag van € 2.975,- van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland. Het CVN nam de

inventaris van de opleidingen voor haar rekening.
De Raad van Toezicht van de
Boekmanstichting brengt een separate financiële jaar-
rekening uit.
Ook verschijnt er een jaarrekening
van de aan de Boekmanstichting gelieerde Stichting
Boekmanstudies.

Publicaties medewerkers

Truus Gubbels

Niets gaat verloren; twintig jaar selectie en afstoting uit Nederlandse museale collecties, Kok, A. en P. Timmers (red.), T. Gubbels (eindred.). Amsterdam: Instituut Collectie Nederland/Boekmanstudies, 2007.

‘Museumdirecteuren Gijs van Tuyl en Alexander van Grevenstein: Twee Nederlandse prijzen voor Europese Kunst’. In: *Boekman* jrg. 19, nr. 70, p. 89-92.

‘Alles loopt als een tierelier; interview met Cees Langeveld, schouwburgdirecteur te Breda’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 71, p. 29-33.

‘Hét huis van het Nederlandse theater; interview met Melle Daamen schouwburgdirecteur te Amsterdam’. In: *Boekman* jrg. 19, nr. 71, p. 56-57.

‘De schouwburg moet een gezicht hebben; interview met Nel Oskam, schouwburgdirecteur te Gouda’. In: *Boekman* jrg. 19, nr. 71, p. 72-74.

‘Rotterdam: van culturele dwerg tot metropool. Boekbespreking van Patricia van Ulzen: Dromen van een metropool. De creatieve klasse van Rotterdam 1970-2000’. In: *Boekman* jrg. 19, nr. 71, p. 112-113.

‘Cultuurscout in Amsterdam-Oud West; interview met cultuur-

scout Marcel Boontje’. In: *Boekman* jrg. 19, nr. 72, p. 64-67.

‘Op weg met de kunstbus; interview Diny van der Zwet en Gerti Savelsberg van de kunstbus’. In: *Boekman* jrg. 19, nr. 72, p. 78-79.

‘Mondriaanfonds voor BKVB! Boekbespreking van Lex ter Braak (samenst. en red.), Second Opinion: over beeldende kunstsubsidie in Nederland’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 72, p. 112-113.

‘Leren focussen; Kunstenaars&CO helpt kunstenaars op weg bij zelfstandig ondernemerschap; interview met Joost Heinsius en Lucie Huiskens’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 73, p. 76-80.

‘Verzamelpplaats van het kunstgespuis en aanverwant addergebroed. Boekbespreking van Annemieke Hendriks: In intieme kring. De 85 roemruchte jaren van kunstenaarsassociëteit De Kring onthuld’. In: *Boekman*, jrg 19, nr. 73, p. 109-110.

Marielle Hendriks

‘Culturele canonvorming. Inventarisatieproject door de Boekmanstichting’. In: *Oud Nieuws*, jrg. 2007, nr. 1, p. 16.

Culturele canonvorming. Een eerste inventarisatie, Adams, T. en M. Hendriks (red.). Amsterdam: Boekmanstudies, 2007, e-document te vinden op www.boekman.nl.

‘Opleidingen in beweging. Een Vlaams-Nederlands initiatief pleit voor meer synergie tussen de kunstopleidingen’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 73, p. 96-98.

Jack van der Leden

‘De beste Amerikaanse schrijvers zijn Europees. Boekbespreking van Margot Dijkgraaf: De pen van Europa: gesprekken met Europese schrijvers’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 70, p. 117-118.

Saskia Leefsma

‘Onbekend maar bemind: de bibliotheek van de Boekmanstichting’. In: *Kunstbibliotheken: tien korte schetsen*. Redactie: Koot, R., M. Nijhoff, S. Scheltjens. Leiden: Primavera, 2007, p. 131-142.

André Nuchelmans

‘We want more!! De groeistuipen van de Nederlandse poppodia’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 71, p. 21-27.

‘Kunt u zingen ... zing dan mee’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 72, p. 54-56.

‘Een leven zonder boeken is onleefbaar’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 72, p. 70-72.

‘Sappige anekdotes over een wereld van haat en nijd. Boekbespreking van Piet J. Buijsters: Geschiedenis van het Nederlandse antiquariaat’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 72, p. 114-116.

‘Pop is serious business. Boekbespreking van Martin Cloonan: Popular music and the state in the UK: culture, trade or industry?’ In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 73, p. 111-112.

Redactie, eindredactie, productie en beeldredactie van Janneke Weijermars: *Het is pas feest als Harry is geweest: 60 jaar Boekenbal, 1947-2006*. Amsterdam: Boekmanstudies / De Buitenkant, 2007.

Beeldredactie van Smithuijsen, C. (red.): *Cultuurbeleid in Nederland*. Den Haag/Amsterdam: Ministerie van OCW/Boekmanstudies, 2007.

Beeldredactie van *Boekman* 70 t/m 73.

Cas Smithuijsen

Eindredactie *a Cultural Dimension to the EU’s External Policies. From Policy Statements to Practice and Potential*, Fisher, R. Amsterdam: Boekmanstudies, 2007.

Voorwoord en eindredactie *Free Trade and Culture. A Study of Relevant WTO Rules and Constraints on National Cultural Policy Measures*, Van de Bossche, P. Amsterdam: Boekmanstudies, 2007.

Eindredactie *Cultuurbeleid in Nederland*, Smithuijsen, C. (red.). Den Haag/Amsterdam: Ministerie van OCW/Boekmanstudies, 2007.

Rubiks kunstbeleid: notities over de cultuur en het regeerakkoord, Smithuijsen, C. (red.). Amsterdam: Boekmanstudies, 2007, e-document te vinden op www.boekman.nl.

Advies over het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen, Nationale UNESCO Commissie, 2007, i.s.m. Vincert Wintermans en Lucky Belder. Te downloaden via www.unesco.nl

Eindredactie *Cultuurbeleid in belendende landen. Een scan van het kunstenbeleid in Denemarken, Finland, Frankrijk, NRW, VK, Vlaanderen en Zweden*, Smithuijsen, C. (red.), J. Vermeulen en N. Groen. Amsterdam: Boekmanstudies 2007 i.o. van het Ministerie van OCW, e-document te vinden op www.boekman.nl.

‘Perhaps a Mission impossible’. In: *Nieuwsbrief 10-05-2007 Kultur macht Europa* van de Kulturpolitische Gesellschaft in Bonn.

‘Kennissbasis voor topfuncties. Een Vlaams-Nederlands perspectief op de universitaire opleidingen

kunstmanagement en cultuurbeleid’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 73, cd-rom.

‘Beperkte dijkbewaking. Cultuur-politiek van 1875 tot heden’. In: Erica Meijers (red) *De Helling. Kunst & Politiek*, winter 07-08, p. 29-33.

‘Datascape’. In: *De Helling. Kunst & Politiek*, winter 07-08, p. 46.

‘Financovanie verejných knižíc v Holandsku’. In: *Knižnica*, verenigingsorgaan van openbare bibliotheken in Slowakije, 2007, nr. 5, p. 16-18.

Anita Twaalfhoven

‘Dessy Gavriloza over nieuw EU-lid Bulgarije. De culturele erfenis van het communisme’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 70, p. 77-79.

‘“Men houdt rekening met ons.” Interview met Hans Onno van den Berg over de positie van de schouwburgdirecteur’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 71, p. 17-20.

‘Het belang van de sponsor. Interview met Hendrik Wassenaar, schouwburgdirecteur te Scheveningen’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 71, p. 40-43.

‘Dikke kabouters en domme leerkrachten. Het Nederlands jeugdtheater staat onder druk van Kabouter Plop en schoolcensuur’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 71, p. 75-78.

‘“Het geheel is meer dan de som der delen.” Interview met An-Marie Lambrechts, artistiek coördinator te Antwerpen’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 71, p. 84-85.

‘Op het snijvlak van clubdans en theater. Interview met Nita Liem, artistiek leidster van dans-theater Don’t Hit Mama’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 72, p. 20-24.

‘Cultuur als focus op community site. Interview Jonneke Bekkenkamp over Communities aan ’t IJ’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 72, p. 36-39.

‘Kunst waarderen – kun je dat leren? Kinderen kijken naar kunst door de bril van Cultuur en School’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 72, p. 73-77.

‘Omroep C. Interview met televisiemaker Ad ’s-Gravesande’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 72, p. 95-97.

‘Onder professoren. “De student moet centraal staan.” Interview met Wynand Wijnen, emeritus hoogleraar onderwijskunde’. In: *Boekman*, jrg. 19, nr. 73, p. 62-65.

Activiteiten medewerkers

Truus Gubbels

Lid van de selectiecommissie Art Amsterdam 2007.

Marielle Hendriks

25 januari: Op radio 1 bij *De Ochtenden* met Thijs van den Brink gesproken over de zin en onzin van de heersende canon-koorts in Nederland naar aanleiding van de culturele canon-vorming waar de Boekman-stichting zich sinds zomer 2006 bezighoudt.

22 en 23 februari: deelgenomen aan het seminar *Ontwikkelingen in de cultuursector en de behoefte aan vorming in cultuurmanagement* aan de Universiteit Antwerpen.

31 mei t/m 3 juni: ENCATC-conferentie *Entrepreneurship and Education in Culture* in Göteborg, Zweden bijgewoond.

Lid van de programmacommissie Matching Cultuur en Economie. Het eerste congres vond plaats in De Doelen in Rotterdam op 6 juni 2007.

Lid van de werkgroep ten behoeve van de inventarisatie van onderwijs in kunstbeleid en cultuurmanagement in Nederland

en Vlaanderen, in het leven geroepen door de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland.

Saskia Leefsma

Bijwonen bijeenkomsten Werkgroep Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken.

Bijwonen bijeenkomsten AdamNet.

Bezoek symposium in Madurodam over marketing in bibliotheken.

Bezoek symposium *Metamorfoze* in de Koninklijke Bibliotheek.

Deelname themadag over onderwerpsontsluiting in de Koninklijke Bibliotheek.

Bezoek bijeenkomst over thesaurusbeheer.

Bezoek stakeholders meeting Berlijn in hoedanigheid van stakeholder van LabforCulture.

Marika Lindhout

Deelname themadag over onderwerpsontsluiting in de Koninklijke Bibliotheek.

Bezoek bijeenkomst over thesaurusbeheer.

Mieke Nooijen

Deelname studiedag *Digitale bibliotheek*.

Deelname studiedag over krantendigitalisering.

André Nuchelmans

Geïnterviewd door Marjolein Pijnappels, Radboud Universiteit Nijmegen, voor een artikel over scriptieprijs in het weekblad van de RUN.

Geïnterviewd door Judith Heemskerk, stagiaire van Kunst, Cultuur Overijssel over popmuziekbeleid ten behoeve van een

onderzoek naar de landelijke en provinciale beleids- en subsidiëringontwikkelingen op het gebied van popmuziek.

Cas Smithuijsen

10 februari: Moderator van de ‘werkgroepen muziek’ als onderdeel van een discussiedag over de wenselijkheid van een Europese Culturele Canon georganiseerd door de SICCA, in Felix Meritis.

22 februari: Bijdrage tijdens bijeenkomst over cultuurbeleid en cultuurmanagement in Vlaanderen en Nederland, georganiseerd door de Universiteit Antwerpen, Huis deBuren en de Boekmanstichting, met steun van Consulaat-Generaal der Nederlanden. Dit is later het jaar gepubliceerd in *Boekman* 73.

13 maart: Inleiding over het Nederlandse cultuurbeleid aan een groep Slowaakse cultuurmanagers en beleidsmakers, in aanwezigheid van de Slowaakse ambassadeur.

18 maart: Keynote speech onder de titel: *Doublethink or Doubletalk? A Sociological Approach towards the UNESCO Convention* tijdens de internationale conferentie *The Protection of Cultural Diversity from an International and European Perspective*.

29 maart: Inleiding over het Nederlandse openbare bibliotheekstelsel, in de openbare bibliotheek van Žilina, Slowakije.

30 maart: Deelname als cultural policy expert in Žilina, in het kader van het Matra-programma *Cultural Policy from Amsterdam to Žilina*.

27 april: Inleiding op het debat over de wenselijkheid van afstoting van museaal bezit, ter gelegenheid van de presentatie van het boek

Niets gaat verloren in de Singelkerk te Amsterdam.

10 mei: Te gast bij het politiek café van Groenlinks i.v.m. discussie *Kunst in Amsterdam; wat en voor wie?*

30 en 31 mei: Deelname aan de conferentie *Rethinking Added Value in the Creative Industrie: Combining Theory and Empirical Data*. In de University of Art and Design in Zurich.

9 juni: Inleiding voor Pearle*, tijdens haar jaarvergadering in Utrecht, onder de titel *The Position of Performing Arts from a European Perspective: WTO and/or UNESCO?*

14 juni: Te gast met Maarten Doorman bij de Filmclub, een discussieplatform voor film en filmbeleid van de Dutch Directors Guild.

27 juni: Introductie ten burele van de Boekmanstichting op het Nederlands cultuurbeleid voor cultuurmanagers-in-opleiding uit Centraal en Oost-Europa, op verzoek van de Berlijnse Boschstiftung.

31 augustus: Inleiding op het Festival Oude Muziek over de muziekopvattingen van Desiderius Erasmus en Ulrich Zwingli.

24 september: Lezing over concertgewoonten tijdens het VSCD-congres, gehouden in de schouwburg Almere. De bijdrage had als titel: *Hoesten hindert, of de vrolijke opkomst van het informele beleven*.

3 oktober: Rapporteur bij bijeenkomst over *Andere vormen van sturing en financiering in de kunst- en cultuursector*, op verzoek van de wethouder cultuur, in de ambtswoning van de burgemeester van Amsterdam.

6 oktober: Spreekbeurt over particuliere en publieke bijdragen aan kunst en cultuur in Nederland tijdens de conferentie *Financing Culture in Europe*, georganiseerd in samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam ten kantore van de Amsterdamse Kunstraad.

30 november en 1 december: Deelname aan het symposium *Aktuelle Reformen der Theaterstrukturen in den Niederlanden und Deutschland* op uitnodiging van het forum Freies Theater (Düsseldorf).

10 en 14 december: colleges aan masterstudenten van de Messiaen Academie onder de titel: *The emergence of concert habits*, respectievelijk in Arnhem en Zwolle.

Voorzitter bestuur Stichting

Domein van de Kunstkritiek.

Voorzitter bestuur stichting Cobla

Principal d'Amsterdam.

Bestuurslid Vereniging Rembrandt.

Lid van de Raad van Toezicht van

stichting Mocca, expertisecentrum cultuureducatie Amsterdam.

Anita Twaalfhoven

Adviseur themanummer cultuureducatie van SICA mag.

Samenwerking met VSCD

i.v.m. 60-jarig jubileum en themanummer.

Extracts from the Annual Report 2007

FOREWORD

Arts policy revision

Art is channelled through stages, museums and media. This variety of presentations corresponds with different social encounters. Creators and consumers meet one another directly on stage, less directly in museums, and operate separately via the media. The concept of stage should be taken as a broad one, ranging from the small auditorium of the Concertgebouw to the street theatre in the winding vaults round the Vrijthof (square in Maastricht). Here, performers and audience come together at the same time and the same place. Something unique and original takes place that cannot be repeated. Museum are situated in between stages and media. The gist of it is that artists deposit original works somewhere for an audience that makes visit after visit, generation after generation. And although creators and consumers are not present simultaneously, there is still a strong feeling of a shared experience. The media cater to individualised experiences, breaking the limits of time and space. It is your decision to look at the screen, just as it is only you who decides to turn the page.

A good cultural manager is alert to new possibilities, interpretations and combinations of stage, museum and media: an opera performance in New York shown live in a cinema in Amsterdam; putting polder landscapes in a museum setting; national archives as entertainment; hospitals as concert halls; composing on the internet; children as curators; a live broadcast of Mahler's *Third* (though you need a decoder) and daily papers on your Ipod.

All these large and small discoveries, experiments, disappointments, paradigm exchanges, inventions and breakthroughs serve as sources of inspiration for new arts policies. But where should you begin? Fortunately, more or less everything that has been thought up has been recorded and saved for inspiration in our brand-new library. Take any subject and you will find information about it there, from the Netherlands and from other countries. It comes from universities, planning offices, political parties, consultancies, councils, orchestra organisations, drama societies and – you name it!

Those who want to nurture arts policy have to do some revision now and then. Please feel free to visit Herengracht 415 and ask the librarian on duty for help. You will find that your batteries are soon recharged in our

splendid study room. The astuteness that has been deserting you more and more often of late will return again in no time.

ACTIVITIES

Presentation a Cultural Dimension to the EU's External Policies

In 2006, Boekmanstudies published an investigative report into the possibilities of a joint international cultural policy of the EU, entitled *A Cultural Component in the EU's Foreign Policy*. On 8 March, a follow-up study was presented; *a Cultural Dimension to the EU's External Policies. From Policy Statements to Practice and Potential*, compiled by Rod Fisher, director of International Intelligence on Culture in London. This took place in the presence of a great crowd of representatives from the EU member states at the home of the Ambassador of the Federal Republic of Germany in The Hague. The representatives had assembled there on the eve of a conference on the same subject at the Vredespaleis in The Hague, called *Diversity makes the Difference – European Foreign Policy and Culture*. The conference was organised by the European Cultural Foundation (ECF), in cooperation with EUNIC (Network of Foreign Cultural Institutes) and the SICA (Service Centre for International Cultural Activities). During the conference, the book was distributed to those who attended.

Conference on the UNESCO convention for the protection and promotion of cultural diversity

Along with the research school of the legal faculty of Maastricht University (UM), the Boekman Foundation organised the well-attended international conference *The Protection of Cultural Diversity from an International and European Perspective* on 18 and 19 March at Vaeshartelt Castle in Limburg. During the conference, the UNESCO convention for the protection and promotion of cultural diversity (adopted in Paris, October 2006) was scrutinised, particularly from the viewpoint of international law. As part of the opening session, Cas Smithuijsen gave a keynote speech under the title: *Doublethink or Doubletalk? A Sociological Approach towards the UNESCO Convention*. In his speech, he dealt with what he holds to be the delicate concept of culture, which is simultaneously a marketable economic commodity and a 'cultural value in itself'. In the

course of 2008, the UM will be publishing a book based on the conference.

State on Stage

On 7 June, the international conference *State on Stage. Government Support in the Performing Arts in EU Member States. Experiences, Perspectives, best Practices* took place at the Kikker Theatre in Utrecht. The conference was organised by the Boekman Foundation and the Dutch Association of Theatres and Concert Halls, VSCD. It took place on behalf of the annual meeting of the Performing Arts Employers Associations League Europe, PEARLE*, taking place in the Netherlands in 2007. In the run-up, the Boekman Foundation provided a reader that could be accessed via internet, which included national portraits from Austria, Belgium, Bulgaria, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, the Netherlands, Portugal, Romania, Slovenia, Spain and the United Kingdom. Authors from these countries described the way in which the production of performing arts was linked to government policy. The reader was compiled and edited by Cas Smithuijsen, director of the Boekman Foundation, assisted by Joris Vermeulen, and they jointly wrote an introduction to the reader.

During the conference, which was opened by the Utrecht alderman for culture Cees van Eijk, several of the authors were present in Utrecht. They commented on the discussion of subjects put forward by the organisers Hans Onno van den Berg, director of the VSCD, en Cas Smithuijsen, i.e. 'the state and the market', 'understanding and negotiation between Government and performing arts', 'cooperation and upsizing' and 'education and reach'. These subjects were introduced, respectively, by Cas Smithuijsen, Kees Weeda (general secretary of the Dutch Council for Culture), Henk Scholten (director of Netherlands Theater Instituut) and Janneke van der Wijk (director of Muziek Centrum Nederland, in formation). The project *State on Stage* received financial support through a special subsidy from the Dutch Ministry of Education, Culture and Science.

The work groups and the plenary closing session led by Van den Berg generated a multitude of recommendations, which will appear in book form along with the national reports, to be published by Boekmanstudies in 2008. The Utrecht conference also led to requests to come and talk about the results elsewhere in Europe. For instance, Cas Smithuijsen was invited by the forum Freies Theater

(Düsseldorf) to take part in the symposium *Aktuelle Reformen der theaterstrukturen in den Niederlanden und Deutschland* on 30 November and 1 December. On 5 and 6 February 2008, during the international congress on performing arts in Bilbao, he delivered a contribution entitled *Between Education and Industry. A Distant View on the Performing Arts in Europe*. (www.escenium.net)

Round table about public and private financing of culture

On 5 and 6 October, the Boekman Foundation and Erasmus University Rotterdam organised a round table, called *Public and Private Financing of the Arts and Culture: their Interrelations and Measurements*. This international round table was prompted by the publication of the report *Financing the Culture and the Arts in the European Union*; a study carried out last year by Erasmus University on commission from the European Parliament (see: <http://www.europarl.europa.eu/EST/>).

Before the meeting, a reader was compiled by Lyudmila Petrova of the Erasmus University Rotterdam, which included contributions from all the participants. The round table was attended by fifteen cultural economists from various European universities, representatives of the French and Dutch governments, and representatives of UNESCO.

During the two-day round table, there was detailed discussion in the different sessions about new strategies, practical applicability and positive and negative effects of public and private forms of financing culture. New perspectives for cultural financing were also discussed, and particular attention was paid to the importance of attracting private funds for the cultural sector. Each discussion was preceded by two speakers. Chairman of the day was Arjo Klamer, professor of cultural economy at Erasmus University Rotterdam. The reader and the report of the meeting can be found on our website.

Book presentation Free Trade and Culture

Following his participation in conferences on free trade and cultural policy in Amsterdam (26 June 2006) and Helsinki (15 and 16 December 2006), Prof. Peter van den Bossche, professor of international economic law with Maastricht University, appeared again on 6 November at the presentation of his book *Free Trade and Culture. A Study of Relevant WTO Rules and Constraints on National Cultural Policy Measures* (see elsewhere in this annual

report). The presentation took place at Felix Meritis in Amsterdam and was organised by the National UNESCO Commission of the Netherlands, the Service Centre for International Cultural Activities (SICA) and the Boekman Foundation. Yvette Gieles acted as hostess on behalf of the SICA. As a delegate of UNESCO, Vincent Wintermans talked about the relationship between the Convention for the Protection and Promotion of Cultural Diversity as an international cultural-political document and the system of international conventions developed by the WTO in order to regulate world trade according to the principle of equal opportunities. As the final speaker, Cas Smithuijsen, who also wrote the foreword to the book, talked about the contents of the book and about the importance of the research. The results mean that the myths about the a priori cultural enmity of the WTO can be refuted, and the debate on both the opportunities and the threats of a free international market for a balanced exchange of culture can be conducted on the basis of fact.

LIBRARY AND DOCUMENTATION

Renovation

In 2007, after many plans, a start was actually made on the reorganisation of the library and the ground floor. The programme of requirements drawn up in 2006 included the creation of sufficient space for housing the whole collection for the coming 20 years. Thanks to the offer of the Amsterdam University library (UB) to manage the part of the collection least in demand for the Boekman Foundation, a welcome saving of space was created. This meant that the reorganisation could be restricted to apparently simple changes to the monumental premises on the Herengracht.

The library remained open throughout all the work in 2007. There was little inconvenience on the second floor, despite the demands made on all employees by the dust, noise and discomfort every day over a long period. The books were moved in the first week of January 2008. The result is an impressive library that was made possible by the Dutch Ministry of Education, Culture and Science, the Dioraphte Foundation and the Prins Bernhard Culture Fund.

Collection and acquisitions

Until the collection was moved in the first week of 2008, we had to make do with the shelf space still available on the second floor. A growth of 9.5 metres of monographs (727 volumes) meant that at the time of the move on 2 January 2008 we were just a few centimetres short. There was also only just enough space for the 52 newly bound journal volumes and annual reports.

Library staff dealt with 2,596 new titles, including 1,289 monographs, 1,277 journal articles and 30 periodicals, including annual reports. By transferring part of the collection to the Amsterdam University Library (UB), around 15,000 titles disappeared from the catalogue, albeit temporarily. Not everything has gone to the UB. All the reports, policy memos or journal articles from the period 1963-1989 have been removed from the collection to be scanned. Some of the approximately 7,000 documents were prepared for scanning by a temporary employee over a period of three months. None of the documents to be scanned will be accessible in the coming year.

The number of electronically accessible texts increased by 1,077 titles to a total of 13,063 texts that are available full-text in the library reading room. At the end of December, the catalogue included a total of 53,606 book, article and journal titles, which take up 344 metres altogether and are contained in 22,931 volumes and 11.2 gigabytes. This also includes the files with cuttings from daily and weekly newspapers and professional journals about topical subjects of interest.

Public

The reorganisation also had repercussions on the public. For over three months, the work meant that the Voordrachtzaal could not be used for receiving large groups of students in order to introduce them to the foundation and the library, so these meetings were postponed until after the reorganisation. This postponement, along with the inconvenience announced on the website regarding the breakdown of ICT facilities and possible noise, led to a drop in the number of visitors, especially towards the end of the year. In total, we had 2,684 visitors last year, which is 109 less than in 2006. Altogether, they borrowed 7,066 titles, which is also less than the previous year. This was probably due to the increased provision of electronic documents and the lower number of visitors.

The public can access the catalogue, as well as the arts subsidy disk of the Cultural Policy Handbook on four computers. The catalogue that can be accessed in the library differs on one point from the internet catalogue that people can use at home. In the library, all the digital sources are available in full text, while at home this is only possible via the link to the organisation that has published the document. This difference is due to copyright protection.

Chronicle and Conference Diary

As in previous years, Jack van der Leden provided two informative columns on the Boekman Foundation website; the Chronicle and the Conference Diary. The Chronicle contains important news items about arts and cultural policy in the Netherlands. The column has been running since 1999 and is updated every week. The same applies to the Conference Diary, which provides an overview of national and international congresses, symposia, conferences, debates and lectures about arts and cultural policy. Where possible, links are created to the websites of organisational bodies.

National and international cooperation

In February, the library received the Study Group for Special Scholarly Libraries (WSWB). After this, the study group met another four times to talk about possibilities for joint negotiations about licences and about participating in the Netherlands Central Catalogue (NCC) or WorldCat.

Staff of Istanbul Bilgi University visited the library as part of the cooperative project *Invisible Cities: Building Capacities for Local Cultural (Policy) Transformation in Turkey*. In 2007, the European Cultural Foundation (ECF), in cooperation with the Boekman Foundation, Istanbul Bilgi University and Anadolu Kültür, submitted a project proposal to the Matra programme of the Dutch Ministry of Foreign Affairs.

PUBLICATIONS

Boekman periodical

In 2007, the following theme issues were published: EUrope (70), Performing Arts (71), Art and audience (72) and Art and education (73).

The *Boekman* editing team selects the themes on

topical interest, the broad, policy-related interest of a subject and the extent to which it invites reflection. The editors also aim to combine essays by scholars and recent scholarly research with a journalistic angle in order to stimulate interaction between science, policy and the art world. *Boekman* has a multiform network of authors, ranging from journalists to politicians, ex-politicians, policy-makers and scholars.

In the past year, this formula once again worked successfully for the periodical. The positive reactions from the field confirm that *Boekman* discusses themes that are of general interest. *Boekman* was also discussed in the national newspapers, on radio and in various professional journals wrote about *Boekman*. This has resulted in a growth in subscriptions of over 12 percent and an increase of the edition to 2,200 copies.

Boekman is brought to the attention of a broad target group through presentations of recently published issues during study days or at conferences in collaboration with other organisations.

The *Boekman* Advisory Council is appointed to audit the policy of the *Boekman* editing team and to bring up ideas and new approaches for new issues of the periodical. Unfortunately we lost our chairman of the council, Hugo Verdaasdonk, this year due to sudden death.

BOOKS

a Cultural Dimension to the EU's External Policies from Policy Statements to Practice and Potential

This book is published as a sequel to *a Cultural Component as an Integral Part of the EU's Foreign Policy?*, published in 2006 by Boekmanstudies. This study of literature and sources assessed the chance of a collective foreign policy on culture, borne by all the EU member states with, for example, the principle of cultural diversity as the starting point. Setting a collective policy goal was deemed feasible in the areas of creative industry and cultural heritage. The follow-up study by Rod Fisher – which was published in March 2007 – can be characterised as a feasibility study. Fisher questions experts from six EU countries (Denmark, France, Latvia, Poland, Portugal and the United Kingdom) on their willingness to actually construct a collective EU

cultural policy. Concrete cooperation is within reach in several areas, including cooperation on cultural development, for instance, and transfer of knowledge with countries outside the EU. Or, for example, a collective strategy for the worldwide promotion of the European heritage. The final editing was done by Cas Smithuijsen.

Free Trade and Culture A Study of Relevant WTO Rules and Constraints on National Cultural Policy Measures

Free trade and technological innovation have broken down many barriers that prevented free exchange of cultural products and services over the border. According to many artists, policy-makers and cultural agents, national cultural identity should be protected against the erosive effect of global economy. Lobbies resulted in states introducing trade restrictions in favour of domestic culture.

In the discussion on the desirability of unilateral measures regarding cultural trade, a recurring question is whether such measures are consistent with international law in the area of trade. In particular, this concerns the regulations of the World Trade Organisation (WTO). But all too often, it is assumed that the WTO puts strict restrictions on the possibility of taking trading measures regarding culture. For this reason, the WTO has more enemies than friends among artists and policy-makers.

In *Free Trade and Culture* Peter van den Bossche, professor of international economic law with Maastricht University, gives an overview of the relevant WTO regulations and of the exceptions to these. He also investigates to what extent the WTO regulations allow member states to take unilateral measures for the protection or promotion of national culture. The book guides cultural entrepreneurs who want to go on the international market through the complex area of trade regulations. It shows politicians and policy-makers that a democratically managed cultural order can easily be enriched with the products of international trade. It is essential reading for students, researchers and those working in culture who want to understand everything concerning the relationship between culture and free trade. You can read about the book presentation elsewhere in this annual report.

WEB PUBLICATIONS

Cultural Policy in Neighbouring Countries

At the end of 2006, the Arts Board of the Dutch Ministry of Education, Culture and Science commissioned the Boekmanstudies Foundation to carry out a scan of the arts policy field in seven EU countries in the neighbourhood of the Netherlands. The request was to gain insight in a short space of time into the main lines of arts policy in Denmark, Finland, France, North Rhine-Westphalia, the United Kingdom, Flanders and Sweden. The research was to concentrate on the disciplines for which the Arts Board of the Dutch Ministry of Education, Culture and Science is responsible: visual art and design, architecture, performing arts, film, amateur arts and arts education.

The commission was carried out by Romanist and culture specialist Joris Vermeulen and Netherlands specialist Nico Groen. In the winter and spring of 2007, they contacted informants in the countries in question. They also collated material from the internet and the library of the Boekman Foundation. The progress of the project was monitored by the project staff of the Boekman Foundation. Cas Smithuijsen advised on content and was responsible for the final editing. The final report took place in February.

APPENDICES

Composition of the supervisory board and other bodies

Executive board
C. Smithuijsen, director

Composition of the Supervisory Board

- Th. R. Bremer, chair
- A. Brok (representing the Association of Dutch Municipalities)
- G. van de Craats (representing the Arts Union, Netherlands Federation of Trade Unions)
- G. Dorleijn (representing the Association of Collaborating Dutch Universities)
- A. Ponsioen, treasurer (representing the Dutch Museum Society)
- C. Schuilenburg (representing the Federation of employers' associations in the Cultural Sector)

- V.V. Stissi (representing the National Coordinating Committee for the Protection of Monuments and Historic Buildings)
- O. Wolfs (representing the Interprovincial Consultation on Welfare)

Board of Governors Boekman lectureship at Amsterdam University

- Th. R. Bremer, chair
- J. Goudsblom, (representing the Board of Governors)
- B. Kempers, (representing the Faculty of Humanities)
- N. Wilterdink, (representing the Faculty of Social and Behavioural Sciences)

Boekman Advisory Council

- D. van den Boogerd (De Ateliers)
- O. Bouman (Netherlands Architecture Institute)
- N. van Dijk (Erasmus University Rotterdam)
- S. Janssen (Erasmus University Rotterdam)
- S. Jongenelen (Het Financieele Dagblad)
- W. Krul (University of Groningen)
- M. Pruis (De Groene Amsterdammer)
- I. Steen (Province of Flemish Brabant)
- K. Vuyk (Theater Instituut Nederland)

Staff

It was possible to conclude the economy operation regarding the subsidy to the Boekman Foundation at the beginning of 2007, with the completion of dismissal procedures. Thanks to the helpfulness of the Ministry of Education, Culture and Science in financing redundancy schemes, we could get to work quickly on making optimum use of the available scope for jobs. The loss of the system administrator could be compensated by concluding a contract with the Utrecht ICT company Commitment.

André Nuchelmans will have his contract temporarily extended, in order to carry out other book and project-related work besides his job as editor of Boekman. The loss of the project coordinator was made up for by transferring this work to Marielle Hendriks, responsible for communications and PR. Since the summer, this work had been taken over by Marjolein van Bokhorst, who accepted a two-year contract for 50 percent of the working hours.

For administrative work for the library, Elly Andrea, who works in the secretarial department on a 60 percent

contract, will receive a temporary extension of 40 percent. At the same time, it was decided to appoint Jack van der Leden editor of the Boekman journal for 20 percent of the working hours, for a period of two years. The head of the library, Saskia Leefsma, reduced her working hours from 80 percent to 60 percent, in order to be able to take a Master's course in Documentary Information Science at Amsterdam University.

The head of book projects, Ineke van Hamersveld, was completely absent until after the summer due to serious illness. In the autumn, she began carefully carrying out editorial tasks. The coordination of, and final responsibility for the book projects is provisionally in the hands of Cas Smithuijsen.

On 31 December 2007, the complement of staff on a contract of employment – a total, including the lectureship, of 11.52 FTE jobs – was as follows:

Director: C. Smithuijsen (100 percent).

Publications and projects staff: T. Gubbels (40 percent), I. van Hamersveld (80 percent), M. Hendriks (80 percent), J. van der Leden (20 percent), A. Nuchelmans (90 percent), A. Twaalfhoven (70 percent).

Lectureship: H. Abbing, professor at the Boekman lectureship in Arts Sociology, works at Amsterdam University for 20 percent of his working hours. His contract runs until 31 August 2008.

Librarians: S. Leefsma, head of library (60 percent), J. Retel (40 percent), M. Meddens, (40 percent), M. Nooijen (80 percent), J. van der Leden (60 percent), M. Lindhout (80 percent), S. Verduin (20 percent, volunteer).

Library administration: E. Andrea (40 percent).
Communication and PR: M.I. van Bokhorst (50 percent)
Secretarial staff: M. van Splunter, head of secretarial department (100 percent), M. Barnier-Spee (40 percent), E. Andrea (60 percent).

Financial status

Ministry of Education, Culture and Science

On completion of the 2006 financial annual report, the board decided to end the cooperation with the administrative office of Frank Petiet. Following an orientation period, a contract was concluded with the administrative office Burozaken, in Haarlem. Contact with this office is conducted through Bert Kienhuis.

The year 2007 was concluded with a net operating result of € 37.473,-. The long-term subsidy from the Ministry of Education, Culture and Science for 2007 amounted to € 905.396,-.

Contributions for projects

In 2007, the Boekman Foundation received € 5000,- from the Ministry of Education, Culture and Science as a contribution towards the organisational costs of the conference on free trade and culture, organised in 2006 in cooperation with the SICA, as well as for the preparation of the book *Free Trade and Culture; A Study of relevant WTO Rules and Constraints on National Cultural Policy Measures*, by Peter van den Bossche.

The same ministry gave the foundation a sum of € 12.138,- as a contribution towards the preparation costs (translation and update) of the Dutch version of the book *Cultural Policy in the Netherlands*. When the book was finished in the autumn, the ministry purchased 2000 copies.

The commissioning body European Cultural Foundation guaranteed the purchase of 300 copies of the book *a Cultural Dimension to the EU's External Policies*, published by Boekmanstudies.

For the scan *Cultural Policy in Neighbouring Countries*, the Boekmanstudies Foundation received a sum of € 12.000,- from the Ministry of Education, Culture and Science.

For the CD-ROM publication about courses in arts management and cultural policy, added to Boekman 73, the Boekman Foundation received a sum of € 2.975,- from the Flemish-Dutch Cooperation Committee. The CVN made a survey of cultural policy and arts management programmes in the Netherlands and Belgium.

The board of Govenors of the Boekman Foundation publishes separate financial annual accounts.

The Boekmanstudies foundation, which is affiliated to the Boekman Foundation, also publishes its own annual accounts.

Colofon

Boekmanstichting

Herengracht 415, 1017 BP Amsterdam

Redactie en productie: Marjolein van Bokhorst

Vertaling: Pond Translations, Amsterdam

Ontwerp: Joseph Plateau, Amsterdam

Druk: Hooiberg, Epe

Beeld omslag: eerste druk
van Emanuel Boekmans
proefschrift *Overheid en
kunst in Nederland* uit 1939,
collectie Boekmanstichting.

Image cover: first edition
of Emanuel Boekman's
dissertation *Overheid en kunst
in Nederland*, 1939, collection
Boekman Foundation.